

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

НУБІП України

УДК 327.82:339.96:63(477)

ПОГОДЖЕНО **Декан факультету (Директор ННІ)** **ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ**
Завідувач кафедри
гуманітарно-педагогічного факультету, кандидат міжнародних відносин і суспільних наук
філософських наук, доцент кандидат історичних наук, доцент

Савицька І.М. Хвіст В. О.
“ ” 2023 р. “ ” 2023 р.

НУБІП України

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА
на тему:
Еволюція аграрної дипломатії України внаслідок набуття членства у Світовій організації торгівлі

The evolution of Ukraine's agrarian diplomacy due to the acquisition of membership in the World Trade Organization

Спеціальність: Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Магістерська програма: Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Програма підготовки: освітньо-професійна

НУБІП України

Гарант освітньої програми

_____ доктор політичних наук, доцент Кравченко Н. Б.

Керівник магістерської роботи
Кандидат політичних наук, доцент

Грушецький Б.П.
Дзись І. В.

Виконав(ла)

НУБІП України

НУБІП України

КИЇВ – 2023

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри міжнародних відносин
і суспільних наук

Хвіст В. О.

“ ” 2023 р.

ЗАВДАННЯ
ДО ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
СТУДЕНТУ

Дзись Іван Валерійович

Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії»

Освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії»

Орієнтація освітньої програми освітньо-професійна

Тема магістерської роботи: «Еволюція аграрної дипломатії України
внаслідок набуття членства у Світовій організації торгівлі»

Затверджена наказом ректора НУБіП України від 28.11.2022 р.

Термін подання завершеної роботи на кафедру “ ” 2023 р.

Вихідні дані до магістерської роботи:

- Обґрунтування актуальності теми,

- Формулювання мети та завдань дослідження, обговорення структури роботи.

- Пояснення термінів "аграрна дипломатія" та "Світова організація торгівлі".

- Вивчення існуючих концепцій та теорій щодо еволюції дипломатії в
контексті змін в торгівлі.

- Аналіз ключових викликів та пріоритетів аграрної дипломатії України,
вивчення ролі України в міжнародних аграрних організаціях до приєднання до
СОТ.

- Опис процесу набуття членства в СОТ та його вплив на аграрну політику
країни.

- Аналіз переваг та викликів, що виникли внаслідок приєднання до СОТ.

- Вивчення змін в стратегії та пріоритетах дипломатії в контексті нових
торговельних можливостей.

- Аналіз впливу діяльності України в рамках СОТ на її аграрну економіку.

- Підсумок результатів дослідження та досягнутих висновків

Дата видачі завдання

“ ” 2023 р.

Керівник магістерської роботи

Грушецький Б.П.

Завдання прийняв до виконання

Дзись І.В.

РЕФЕРАТ

магістерської роботи

студента магістратури гуманітарно-педагогічного факультету спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»,

освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Національний університет біоресурсів і природокористування України
Дзись Івана Валерійовича

на тему: «Еволюція аграрної дипломатії України внаслідок набуття членства у Світовій організації торгівлі»

Кваліфікаційна робота складається зі вступу, 3 розділів, висновку, списку використаних джерел з 80 найменувань і додатку.

Тема магістерської роботи присвячена дослідженню важливого аспекту зовнішньої політики України у сфері аграрної економіки та міжнародної торгівлі. Існують кілька ключових причин, чому ця тема є актуальною і важливою для дослідження:

Набуття членства Україною в Світовій організації торгівлі (СОТ) є історично важливою подією, оскільки це відкрило для країни нові можливості та виклики в глобальній торгівлі.

Аграрний сектор є однією з ключових галузей української економіки, і його розвиток та конкурентоспроможність на міжнародному ринку мають важливе значення для держави.

Аграрна дипломатія стає все більш важливою в умовах глобалізації та інтеграції країн у міжнародну економічну систему. Вона включає в себе ряд стратегічних рішень та переговорів, спрямованих на захист національних інтересів у сфері аграрної торгівлі.

Еволюція аграрної дипломатії України після приєднання до СОТ може вказати на те, які зміни відбулися в стратегії та пріоритетах держави, як це вплинуло на аграрну політику та економіку, а також на міжнародні відносини України.

Результати такого дослідження можуть бути корисними для прийняття рішень у галузі зовнішньої політики, торгівлі та аграрної розвідки України, а також важливі для академічного розвитку області аграрної дипломатії.

Ключові слова за темою кваліфікаційної роботи: аграрна дипломатія, членство в світовій організації торгівлі (СОТ), міжнародна торгівля, глобалізація торгівлі, аграрні відносини, економічні зміни, аналіз змін, стратегічні рішення

ЗМІСТ

СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	3
ВСТУП	4

РОЗДІЛ 1. Роль СОТ у міжнародних відносинах в аграрній сфері

1.1. Історія створення та функції СОТ у сучасному світі	8
1.2. Вплив СОТ на світову аграрну політику та міжнародний аграрний ринок	21
1.3. Участь України у СОТ та її роль у міжнародних аграрних відносинах	27

РОЗДІЛ 2. Умови приєднання України до СОТ у аграрній сфері

2.1. Процес набуття членства Україною в СОТ	35
2.1.1. Зобов'язання та стандарти СОТ для України в аграрному секторі	41
2.3. Результати та вигоди членства України в СОТ в аграрній сфері	48

РОЗДІЛ 3. Аграрна дипломатія України в рамках СОТ

3.1. Стратегії аграрної дипломатії України в контексті членства в СОТ	53
3.2. Інструменти аграрної дипломатії України в СОТ	63
3.3. Виклики та перспективи аграрної дипломатії України в міжнародних відносинах	69

ВИСНОВКИ

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

ДОДАТОК

ВИСНОВКИ	77
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ	81
ДОДАТОК	92

СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

СОТ	Світова організація торгівлі
ГАТТ	Генеральну угоду з тарифів і торгівлі
ЕКОСОП	Економічна і соціальна рада ООН
МЗС	Міністерство закордонних справ
НАТО	Північноатлантичний Альянс
ООН	Організація Об'єднаних Націй
РФ	Російська Федерація
США	Сполучені Штати Америки
ЦА	Центральна Азія
МФСР	Міжнародний фонд сільськогосподарського розвитку
МВФ	Міжнародний валютний фонд

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ВСТУП

НУВБІП УКРАЇНИ

Актуальність теми дослідження. Вступ України до СОТ має суттєвий вплив на аграрний сектор та торгівлю сільськогосподарською продукцією.

Умови членства в СОТ створюють зобов'язання та можливості, які впливають на розвиток цього сектора та позицію України на світовому ринку.

НУВБІП УКРАЇНИ

Аграрна сфера є важливим сегментом економіки України, а торгівля сільськогосподарською продукцією є ключовою складовою міжнародної торгівлі країни. Членство України в СОТ має потенціал для сприяння розвитку аграрного сектора та збільшення експорту сільськогосподарської продукції.

Членство в СОТ вносить певні зобов'язання та стандарти, якими повинна керуватися Україна у сфері торгівлі. Це створює як виклики, так і можливості для розвитку аграрної галузі, а також може мати вплив на внутрішню політику та законодавство.

НУВБІП УКРАЇНИ

Участь України в СОТ також впливає на її міжнародні відносини, зокрема на відносини з іншими країнами-членами організації. Дослідження цієї теми може розкрити, як Україна сприймається на міжнародному рівні в контексті своєї аграрної політики.

НУВБІП УКРАЇНИ

Розуміння того, як аграрна дипломатія України еволюціонувала після приєднання до СОТ, може вказати на важливі аспекти політичного та економічного розвитку країни, а також на те, як цей розвиток впливає на життя громадян. Узагальнюючи, дослідження еволюції аграрної дипломатії України після набуття членства у СОТ має велике значення для розуміння внутрішніх та зовнішніх аспектів економічного, політичного і соціокультурного розвитку країни. Аграрна дипломатія в сучасному світі займає важливе місце в економічних та зовнішньополітичних стратегіях країн. Зростання світового населення, збільшення попиту на продукти харчування, а також глобалізація економіки роблять аграрний сектор ключовим гравцем на міжнародному ринку. Для України, яка володіє значними природними ресурсами та аграрним

НУВБІП УКРАЇНИ

розуміння того, як аграрна дипломатія України еволюціонувала після приєднання до СОТ, може вказати на важливі аспекти політичного та економічного розвитку країни, а також на те, як цей розвиток впливає на життя громадян. Узагальнюючи, дослідження еволюції аграрної дипломатії України після набуття членства у СОТ має велике значення для розуміння внутрішніх та зовнішніх аспектів економічного, політичного і соціокультурного розвитку країни. Аграрна дипломатія в сучасному світі займає важливе місце в економічних та зовнішньополітичних стратегіях країн. Зростання світового населення, збільшення попиту на продукти харчування, а також глобалізація економіки роблять аграрний сектор ключовим гравцем на міжнародному ринку. Для України, яка володіє значними природними ресурсами та аграрним

НУВБІП УКРАЇНИ

розуміння того, як аграрна дипломатія України еволюціонувала після приєднання до СОТ, може вказати на важливі аспекти політичного та економічного розвитку країни, а також на те, як цей розвиток впливає на життя громадян. Узагальнюючи, дослідження еволюції аграрної дипломатії України після набуття членства у СОТ має велике значення для розуміння внутрішніх та зовнішніх аспектів економічного, політичного і соціокультурного розвитку країни. Аграрна дипломатія в сучасному світі займає важливе місце в економічних та зовнішньополітичних стратегіях країн. Зростання світового населення, збільшення попиту на продукти харчування, а також глобалізація економіки роблять аграрний сектор ключовим гравцем на міжнародному ринку. Для України, яка володіє значними природними ресурсами та аграрним

НУВБІП УКРАЇНИ

розуміння того, як аграрна дипломатія України еволюціонувала після приєднання до СОТ, може вказати на важливі аспекти політичного та економічного розвитку країни, а також на те, як цей розвиток впливає на життя громадян. Узагальнюючи, дослідження еволюції аграрної дипломатії України після набуття членства у СОТ має велике значення для розуміння внутрішніх та зовнішніх аспектів економічного, політичного і соціокультурного розвитку країни. Аграрна дипломатія в сучасному світі займає важливе місце в економічних та зовнішньополітичних стратегіях країн. Зростання світового населення, збільшення попиту на продукти харчування, а також глобалізація економіки роблять аграрний сектор ключовим гравцем на міжнародному ринку. Для України, яка володіє значними природними ресурсами та аграрним

потенціалом, аграрна галузь стала не лише економічним сектором, але й важливим інструментом зовнішньої політики.

Поєднання господарських і зовнішньополітичних інтересів у сфері аграрної дипломатії робить цю тему актуальною та важливою для дослідження. У контексті глобалізації та участі в міжнародних організаціях, таких як Світова організація торгівлі (СОТ), Україна змушена враховувати низку факторів, включаючи стандарти та вимоги щодо міжнародної торгівлі, правила і зобов'язання, які виникають внаслідок членства в таких організаціях.

Об'єктом дослідження магістерської роботи є аграрна дипломатія України

Предметом цієї роботи слід вважати еволюція цієї дипломатії внаслідок набуття членства в СОТ.

Метою даного дослідження є розкриття ключових аспектів та етапів еволюції аграрної дипломатії України, визначення факторів, що вплинули на формування її зовнішньоекономічної стратегії в аграрному секторі після набуття членства в СОТ. Дослідження також передбачає аналіз досягнень та викликів, що стоять перед Україною в контексті міжнародної торгівлі аграрною продукцією.

Відповідно до мети автор сформулював наступні завдання:

провести аналіз історичних аспектів аграрної дипломатії України перед набуттям членства в СОТ;

- визначити ключові етапи та зміни в аграрній дипломатії після вступу до СОТ. с. Оцінити роль різних внутрішніх та зовнішніх факторів у формуванні аграрної дипломатії України;
- дослідити зовнішньоекономічні угоди та домовленості України у сфері аграрної продукції після вступу до СОТ.;

- визначити важливі чинники, які визначають зовнішньоекономічну стратегію в аграрній сфері.

– з'ясувати досягнення України в аграрному секторі після вступу до СОТ, включаючи підвищення якості продукції та збільшення обсягів експорту;

– визначити виклики, з якими стикається Україна в контексті міжнародної торгівлі аграрною продукцією, такі як конкуренція на світовому ринку та стандарти якості.

Хронологічні рамки дослідження. дослідження охоплюють період з 2008 року, коли Україна стала членом СОТ, до сучасності. Цей часовий проміжок включає в себе значущі події та зміни в аграрній дипломатії України, а також її взаємодію з міжнародними партнерами в галузі аграрної торгівлі.

Територіальні рамки дослідження обмежені межами України, але з фокусом на зовнішніх аспектах її аграрної дипломатії

Практичне значення магістерської роботи полягає у можливості розробки рекомендацій для політиків та влади України з метою покращення зовнішньоекономічних відносин у сфері аграрної торгівлі, а також підвищення конкурентоспроможності аграрного сектору.

Наукова новизна дослідження полягає в систематизації та аналізі впливу членства України в СОТ на аграрну дипломатію, що дозволяє визначити ключові фактори та тенденції в цій області.

Апробація результатів дослідження передбачає обговорення та презентацію отриманих висновків і рекомендацій на відповідних наукових форумах, конференціях та семінарах з питань міжнародних відносин і економіки.

Структура роботи відбиває поставлені перед дослідженням цілі та завдання. Загальний обсяг роботи становить 92 сторінки, з них основного тексту – 80 сторінок. Робота складається зі вступу, 3 розділів, 6 підрозділів, висновків, списку джерел та літератури (84 найменування українською, російською та англійською мовами) і додатку.

РОЗДІЛ 1.

Роль СОТ у міжнародних відносинах в аграрній сфері

1.1. Історія створення та функції СОТ у сучасному світі

Світова організація торгівлі (СОТ) є однією з найважливіших міжнародних організацій, яка регулює міжнародну торгівлю та торгові відносини між країнами у сучасному світі. Історія створення СОТ та її функції відображають значущий розвиток світової торгівлі та міжнародних економічних відносин протягом останніх десятиліть.

Перед початком функціонування СОТ у 1995 році існувала Генеральна угода про тарифи та торгівлю (ГАТТ), яка була попередником СОТ. ГАТТ була угодою, призначеною для регулювання торгівлі товарами та послугами між країнами та зниження митних бар'єрів. Однак ГАТТ мала обмежені можливості і не мала чіткої структури для вирішення спорів між країнами. Це стало підставою для створення більш амбіційної та комплексної організації - СОТ.

Історія створення СОТ має коріння в бажанні світової спільноти створити міжнародну організацію, яка б стала спільною платформою для регулювання міжнародної торгівлі та вирішення торгових суперечок. До створення СОТ існувала Генеральна угода про тарифи та торгівлю (ГАТТ), що була угодою, спрямованою на зниження митних бар'єрів та обмежень у торгівлі товарами. ГАТТ стала попередником СОТ та створила фундаментальні принципи, на яких ґрунтується міжнародна торгівля.

Однак ГАТТ мала обмежені можливості і не мала чіткої структури для вирішення спорів між країнами. Це стало підставою для створення більш амбіційної та комплексної організації - СОТ. Спроби створити СОТ розпочалися вже в 1947 році під час Уругвайського раунду переговорів ГАТТ.

Протягом багатьох років країни-учасниці працювали над узгодженням тексту угоди, яка стала основою для СОТ.

Урегулювання спорів та вирішення торгових суперечок також стали

важливою частиною майбутньої організації. СОТ надала механізм вирішення торгових суперечок між країнами-членами, що допомагає уникнути та вирішувати торгові конфлікти і забезпечує справедливість у міжнародній торгівлі

Спроби створити СОТ розпочалися вже в 1947 році під час Уругвайського раунду переговорів ГАТТ. Протягом багатьох років країни-учасниці працювали над узгодженням тексту угоди, яка стала основою для СОТ. Урегування спорів та вирішення торгових суперечок також стали важливою частиною майбутньої організації.

До складу організації входить 164 члена, на яких припадає 98% світової торгівлі. Серед членів організації є 160 міжнародно визнаних держав, частково визнаний Тайвань, дві залежні території (Гонконг і Макао), а також Європейський Союз. Останніми до СОТ у 2016 році приєдналися Ліберія та Афганістан. Наразі жодний член організації не вийшов із неї, хоч США заявляли про можливий вихід із деяких угод СОТ у 2020 році.

У 1995 році СОТ офіційно вступила в дію, і більшість країн світу стали її членами. Цей перехід від ГАТТ до СОТ був важливим кроком у розвитку міжнародної торгівлі, оскільки нова організація мала більш широкий спектр функцій та більш сучасний інструментарій для вирішення торгових питань.

СОТ виконує різноманітні функції, які допомагають регулювати та розвивати міжнародну торгівлю в сучасному світі. Основні функції СОТ включають:

*** Регулювання митних тарифів та торгових обмежень.** СОТ встановлює правила щодо митних тарифів та інших торгових обмежень, сприяючи зниженню торгових бар'єрів між країнами.

*** Вирішення торгових суперечок.** СОТ надає механізм вирішення торгових суперечок між країнами-членами, що допомагає уникнути та вирішувати торгові конфлікти.

*** Сприяння розвитку країн-членів.** СОТ має програми технічної

допомоги та розвитку для менш розвинених країн, сприяючи їхньому економічному зростанню.

***Моніторинг та дослідження.** СОТ веде моніторинг та дослідження міжнародних торгових тенденцій та проблем, надаючи аналітичну інформацію для прийняття рішень.

***Захист прав інтелектуальної власності.** СОТ регулює торгівлю товарами та послугами, які стосуються прав інтелектуальної власності, що важливо для інновацій та розвитку.

Світова організація торгівлі (СОТ) відіграє ключову роль у регулюванні міжнародної торгівлі та вирішенні торгових суперечок у сучасному світі. Її історія створення та функції свідчать про поступовий розвиток міжнародної економічної системи та зміну завдань, які ставляться перед організацією. СОТ продовжує грати важливу роль у забезпеченні відкритої та справедливої торгівлі між країнами і сприяє економічному розвитку та процвітанню глобальної спільноти.

Світова організація торгівлі (СОТ) є міжурядовою організацією, яка регулює міжнародну торгівлю. СОТ офіційно почала свою роботу 1 січня 1995 року відповідно до Марракеської угоди, підписаної 123 країнами 15 квітня 1994 року, замінивши Генеральну угоду з тарифів і торгівлі (ГАТТ), яка почала діяти в 1948 році. СОТ займається регулюванням торгівлі між країнами-учасницями, забезпечуючи рамки для укладення торговельних угод і процесу вирішення суперечок, спрямованих на забезпечення приєднання учасників до угод СОТ, які підписують представники урядів країн-членів. Більшість питань, на яких зосереджується СОТ, випливають з попередніх торгових переговорів, особливо з Уругвайського раунду (1986–1994). Попередник — Світової організації торгівлі, Генеральна угода з тарифів і торгівлі (ГАТТ), була створена після Другої світової війни на хвилі інших нових багатосторонніх установ, присвячених міжнародному економічному співробітництву, зокрема Бреттон-Вудських установ, відомих як Світовий банк і Міжнародний банк.

Грошовий фонд. Було успішно досягнуто переговорів про створення аналогічної міжнародної інституції для торгівлі під назвою Міжнародна торгова організація. ІТО мала стати спеціалізованою агенцією Організації Об'єднаних Націй і займатися не лише торговельними бар'єрами, але й іншими питаннями, опосередковано пов'язаними з торгівлею, включаючи зайнятість, інвестиції, обмежувальну ділову практику та товарні угоди. Але Договір ІТО не був схвалений США та кількома іншими підписантами і так і не набув чинності. За відсутності міжнародної торговельної організації ГАТТ з роками «перетвориться» на міжнародну організацію де-факто.

У 1945 році США запропонували створити Міжнародну торгову організацію (МТО); Економічна і соціальна рада ООН (ЕКОСОП) відповідала за створення СОТ, а Статут СОТ був розроблений на Лондонській (1946), Женевській (1947) і Гаванській (1947-1948) конференціях.

Результати були плідними. Наприклад, було погоджено 45 000 знижень тарифів, які згодом стали основними рисами лібералізованих ринків та основою міжнародної торгівлі.

Ці скорочення були включені в правила міжнародної торгівлі в 1947 році і включені в Главу 4 Статуту СОТ, яка називається Генеральна угода з тарифів і торгівлі, а сам Статут СОТ став відомий як Гаванська хартія.

ГАТТ було єдиним багатостороннім інструментом, що регулював міжнародну торгівлю з 1946 року до заснування СОТ 1 січня 1995 року.

Незважаючи на спроби в середині 1950-х і 1960-х років створити певну форму інституційного механізму міжнародної торгівлі, ГАТТ продовжувала діяти протягом майже півстоліття як напівінституціоналізований багатосторонній договірний режим на тимчасовій основі.

ГАТТ все ще існує як парасолькова угода СОТ про торгівлю товарами, оновлена в результаті переговорів Уругвайського раунду. Однак ГАТТ 1994 не є єдиною юридично обов'язковою угодою, включеною до Заключного акту в Марракеші, було прийнято великий перелік із близько 60 угод, додатків,

рішень та домовленостей. Угоди поділяються на шість основних частин:

- Угода про заснування СОТ
- Товари та інвестиції – Багатосторонні угоди про торгівлю товарами,

включаючи ГАТТ 1994 та Інвестиційні заходи, пов'язані з торгівлею

- Послуги – Генеральна угода про торгівлю послугами

• Інтелектуальна власність – Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності

- Врегулювання суперечок

- Огляд торговельної політики урядів

З точки зору принципу СОТ, що стосується «прив'язування граничних тарифів», Уругвайський раунд був успішним у збільшенні обов'язкових зобов'язань як розвинених країн, так і країн, що розвиваються, як можна

побачити у відсотках зв'язаних тарифів до та після переговори 1986–1994 рр.

СОТ започаткувала поточний раунд переговорів, Дохійський раунд розвитку, на четвертій міністерській конференції в Доці, Катар, у листопаді 2001 року. Це була амбітна спроба зробити глобалізацію більш інклюзивною

та допомогти бідним у світі, зокрема шляхом усунення бар'єрів і субсидій у сільське господарство. Початковий порядок денний включав як подальшу

лібералізацію торгівлі, так і нове нормотворення, підкріплене зобов'язаннями посилити значну допомогу країнам, що розвиваються. Переговори були дуже суперечливими. Тривають розбіжності щодо кількох ключових сфер,

включаючи сільськогосподарські субсидії, які стали критичними в липні 2006

року. Згідно із заявою Європейського Союзу, «Зустріч міністрів у 2008 році закінчилася розбіжностями між експортерами сільськогосподарських товарів

і країнами з великою кількістю натуральних фермерів щодо точних умов «спеціальних захисних заходів» для захисту фермерів від різкого зростання

імпорту. «Позиція Європейської Комісії полягає в тому, що «успішне

завершення переговорів у Доці підтвердить центральну роль багатосторонньої лібералізації та нормотворчості. Це підтвердить СОТ як потужний щит проти

протекціоністського відступу». Тупикова ситуація залишається, і станом на серпень 2013 року угода не була досягнута, незважаючи на інтенсивні переговори на кількох конференціях міністрів та на інших сесіях. 27 березня

2013 року голова переговорів щодо сільського господарства оголосив про «пропозицію пом'якшити правила підтримки цін на державні запаси країн, що розвиваються, і внутрішню допомогу на ПП». Він додав: «... ми ще не близькі до згоди – власне, предметне обговорення пропозиції тільки починається».

СОТ виконує ряд важливих функцій, які спрямовані на регулювання та поліпшення світової торгівлі:

• **Регулювання митних тарифів та торгових обмежень:** СОТ встановлює правила щодо митних тарифів та інших торгових обмежень, сприяючи зниженню торгових бар'єрів між країнами.

• **Вирішення торгових суперечок:** Однією з ключових функцій СОТ є вирішення торгових суперечок між країнами-членами. Спеціальна процедура вирішення суперечок допомагає вирішувати торгові конфлікти відповідно до правил та процедур.

• **Сприяння розвитку країн-членів:** СОТ розвиває технічну допомогу та програми розвитку для менш розвинених країн, сприяючи їхньому економічному зростанню.

• **Моніторинг та дослідження:** СОТ веде моніторинг та дослідження міжнародних торгових тенденцій та проблем, надаючи аналітичну інформацію для прийняття рішень.

• **Захист прав інтелектуальної власності:** СОТ регулює торгівлю товарами та послугами, які стосуються прав інтелектуальної власності, що важливо для інновацій та розвитку.

Завдяки членству в СОТ у 2010 році Україна підписала Угоду про вільну торгівлю з Європейською асоціацією вільної торгівлі. У 2014 році було підписано Угоду про асоціацію з Європейським Союзом.

У квітні 2022 року через початок російської агресії в Україні СОТ переглянула свій прогноз щодо зростання світової торгівлі цього року з 4,7% до 3%. Генеральний директор СОТ Оконджо-Івеала попередила про потенційну продовольчу кризу через перебої в експорті, оскільки Україна та Росія є важливими постачальниками зерна та деяких інших товарів.

СОТ є ключовою організацією у світі міжнародної торгівлі. СОТ бере участь у програмах, спрямованих на встановлення глобальних правил, допомагає вирішувати суперечки між державами, вирішує проблеми країн, що розвиваються, та найбідніших країн світу. СОТ є однією з наймолодших міжнародних організацій у світі, але з урахуванням того, що на її членів припадає 98% світової торгівлі, СОТ, безсумнівно, має значну владу.

СОТ є складною і всеосяжною організацією, яка постійно рухається і розвивається, залучаючи сотні експертів і фахівців у різних галузях економіки і права. СОТ відрізняється від інших міжнародних організацій тим, що в переговори в рамках СОТ вкладаються мільярди доларів.

СОТ є єдиною глобальною організацією, яка встановлює правила імпорту та експорту товарів і послуг, що безпосередньо впливають на споживачів, виробників та окремі підприємства. СОТ є єдиною глобальною організацією, яка встановлює правила міжнародної торгівлі, щоб гарантувати, що міжнародна торгівля є максимально передбачуваною та вільною, а суперечки та торговельні бар'єри між членами з усіх питань, пов'язаних з торгівлею, вирішуються на справедливій основі.

1.2. Вплив СОТ на світову аграрну політику та міжнародний аграрний ринок

Вплив Світової організації торгівлі (СОТ) на глобальну аграрну політику та міжнародні сільськогосподарські ринки є важливим питанням у сучасному

світі. СОТ відіграє важливу роль у регулюванні та спрямуванні процесів, що відбуваються в аграрній економіці та міжнародній торгівлі сільськогосподарською продукцією.

СОТ встановлює набір правил і стандартів, що регулюють торгівлю сільськогосподарською продукцією між її членами. Ці правила стосуються тарифів, імпорتنих квот, субсидій та інших торговельних обмежень у сільському господарстві. Ці правила сприяють створенню більш відкритих і прозорих міжнародних сільськогосподарських ринків.

Однією з основних функцій СОТ є зниження тарифів та інших торговельних бар'єрів на сільськогосподарську продукцію. Це робить сільськогосподарську продукцію більш доступною для споживачів у всьому світі та підтримує розвиток аграрного сектору. Це також призведе до нових бізнес-можливостей для сільськогосподарських виробників на міжнародних ринках.

СОТ також забезпечує механізм врегулювання торговельних суперечок, пов'язаних із сільським господарством. Держави-члени можуть використовувати цей механізм для вирішення спорів щодо дотримання торговельних зобов'язань і правил. Це забезпечує стабільність і передбачуваність на сільськогосподарських ринках і допомагає уникнути торговельних суперечок.

СОТ також працює над сприянням розвитку сільського господарства в найменш розвинених країнах. Вона надає технічну допомогу та програми розвитку, які сприяють підвищенню економічних стандартів та покращенню умов життя в найменш розвинених країнах. Важливою функцією СОТ є моніторинг та аналіз тенденцій міжнародної торгівлі та питань сільського господарства. Вона надає державам-членам інформацію, яка допомагає їм приймати рішення щодо торгівлі сільськогосподарською продукцією та розвитку аграрного сектору.

СОТ впливає на глобальну сільськогосподарську політику та міжнародні

сільськогосподарські ринки, сприяючи вільній, справедливій та стабільній торгівлі сільськогосподарською продукцією та забезпечуючи захист прав інтелектуальної власності. СОТ відіграє важливу роль у формуванні правил та стандартів глобального сільськогосподарського сектору та сприяє ефективному функціонуванню міжнародних сільськогосподарських ринків.

Протягом останніх десятиліть СОТ також активно сприяла розробці стандартів і правил щодо безпечності та якості сільськогосподарської продукції. Це стосується як внутрішньої, так і експортної продукції; стандарти СОТ покращують якість продукції, зменшують ризики для здоров'я споживачів та сприяють підвищенню міжнародної довіри до сільськогосподарської продукції.

Сільське господарство не можна розглядати як економічну діяльність, що має лише статус виробника та споживача. Однак сільськогосподарські ринки, як правило, завжди нестабільні, оскільки потреби споживачів завжди обмежені, а вибір, що стоїть перед виробниками, обмежений. Тому вже понад століття загальною тенденцією є захист фермерів від ринкових коливань, а не лібералізація та розширення торгівлі.

Це був захист фермерів від ринкових коливань. Сільське господарство надає переваги, яких не дають інші види людської діяльності. Сільське господарство є наріжним каменем продовольчої безпеки, джерелом зайнятості та розвитку сільських територій, потужною культурною силою (прищеплюючи харчові звички і традиції), оскільки воно розосереджує населення в певних регіонах, а не концентрує його в містах, дозволяє управляти природними ресурсами і боротися з опустелюванням, а також відіграє важливу роль у захисті навколишнього середовища. З цих причин стале сільське господарство не може бути замінено іншими видами діяльності, і захист різноманітних сімейних фермерських господарств є виправданим.

Багатосторонні переговори відбуваються між представниками національних урядів. Тому роль громадянського суспільства полягає в тому,

щоб чинити тиск на учасників переговорів (уряди та міжнародне співтовариство) з метою врахування вимог громадянського суспільства. У рамках міжнародних переговорів для громадянського суспільства також важливо встановити робочі відносини з урядами, які беруть участь у переговорах.

Метою переговорів є створення альянсів шляхом узгодження інтересів та вироблення спільних позицій, які можуть бути включені до переговорів. Таким чином, враховуючи нинішній міжнародний баланс сил, більш розумною видається підтримка позицій країн, що розвиваються, щодо продовольчого суверенітету та сімейних фермерських господарств, які перебувають у центрі аграрних дебатів. Звичайно, ця підтримка не повинна бути беззастережною. Наприклад, ми беремо до уваги наступні міркування

Пропозиція щодо "кошика розвитку" може бути підтримана за умови, що вона буде модифікована з урахуванням захисту, необхідного для сімейних фермерських господарств у розвинутих країнах.

Дебати не повинні обмежуватися конфліктом між Північчю та Півднем. Роль і відповідальність громадянського суспільства полягає в тому, щоб впливати на порядок денний переговорів з метою забезпечення врахування інтересів дрібних фермерів у всьому світі порівняно з промисловими фермерами та групами. На цій основі можна виробити спільне бачення і позицію з таких питань, як, наприклад, яке сільське господарство і яких фермерів слід підтримувати.

Поточна політична ситуація, особливо в Європі, здається сприятливою для зміни європейської аграрної політики. Низка криз у сфері охорони здоров'я тварин. Баланс сил в Європі змінюється, оскільки європейська громадськість стає більш обізнаною про негативні наслідки індустріального сільського господарства і відмовляється від неякісних продуктів харчування. І кількість таких тварин зростає.

Урядові політики закликають до фундаментальної реформи сільського

господарства. Це можливість для громадянського суспільства, особливо в Європі, просунутися вперед, змінивши САП та міжнародну сільськогосподарську політику.

Змінивши САП та міжнародні сільськогосподарські угоди і захистивши продовольчий суверенітет.

Позиції, висловлені урядами на переговорах щодо сільського господарства в рамках СОР, поділяються на чотири основні групи пропозицій

Позиції, висловлені урядами на переговорах щодо сільського господарства в рамках СОР, поділяються на чотири основні групи пропозицій.

Перша з них - це найбільші експортери сільськогосподарської продукції, головним чином США та Європа. Ці країни надають значну підтримку своєму сільському господарству і конкурують між собою на світовому ринку.

Звичайно, існують відмінності між американською та європейською системами з точки зору позиціонування світового та внутрішнього ринків, а

також ролі сільського господарства в суспільстві. Зокрема, ЄС зараз стверджує, що до сільського господарства слід ставитися по-іншому через його багатогранні функції. Але їхні розбіжності на переговорах стосуються засобів

досягнення спільної мети: підтримки інтенсивного сільського господарства та завоювання світового ринку.

Друга група - це експортери сільськогосподарської продукції, які не надають значної підтримки власному сільському господарству. Вони об'єднані

в Кернську групу. Вони вважають, що аграрна політика призводить до недобросовісної конкуренції на світовому ринку і заважає їм повною мірою

використовувати свої порівняльні переваги. Вони підтримують повну лібералізацію сільського господарства.

Третя група є більш неоднорідною і включає багато країн, що розвиваються. Хоча існують різні думки щодо необхідності подальшої

лібералізації, вони закликають до більшої дисципліни в аграрній політиці розвинених країн і поліпшення доступу до ринків розвинених країн, а також

до більшої гнучкості в аграрній політиці країн, що розвиваються, зокрема, до права захищати і підтримувати власне сільське господарство і забезпечувати продовольчу безпеку. Звіт містить наступні заяви. Зокрема, 11 країн

запропонували створити квоту розвитку. Вони хочуть усунути розриви між існуючими субсидіями, оскільки розвинені країни завжди надавали занадто багато можливостей для субсидування власного сільського господарства.

Пропонується два типи субсидій: "скринька розвитку", яка дозволить країнам, що розвиваються, захищати та підтримувати власне сільське господарство, та "скринька всіх субсидій", яку з часом мають ліквідувати розвинені країни.

Вона також закликає до негайного скасування експортних субсидій. Пропозиція не позбавлена недоліків, не в останню чергу через невизнання необхідності підтримки сімейних фермерських господарств, в тому числі і в

розвинених країнах. Однак, це найцікавіша з усіх пропозицій, що були висунуті на даний момент. Дійсно, ця пропозиція ставить необхідність захисту сільського господарства, яке виконує всі вищезазначені функції, в центр дебатів, не беручи до уваги потенційні викривлення, які можуть бути спричинені тим чи іншим політичним інструментом.

Четверта група складається з тих, хто віддає перевагу багатофункціональності, і включає ЄС, Швейцарію, Японію, Норвегію та Південну Корею. Сільське господарство надає підтримку та виробляє нерухомі товари, які виправдовують певний рівень захисту.

Неоднозначна позиція цих країн, особливо ЄС, який не ставить під сумнів експортні субсидії, змусила багато країн, що розвиваються, поставити під сумнів цю пропозицію. Вони вбачають у ній новий спосіб для багатих країн узаконити величезні субсидії для свого сільського господарства. Але включення багатосторонності в торговельні переговори має перевагу в тому, що чітко інтегрує державні послуги. Вони надаються від сільського господарства до людей і підкреслюють недоліки сільськогосподарських ринків.

Для того, щоб багатосторонній підхід викликав довіру в ринкових дискусіях, необхідно виконати дві умови. Перша - це послідовність. Щоб захистити багатofункціональне сільське господарство, необхідно встановити зв'язок з Угодою СОТ, яка встановлює правила, що застосовуються до захисту здоров'я, навколишнього середовища та доступу до генетичних ресурсів.

Багатofункціональність не може бути повністю захищена лише в рамках Угоди про сільське господарство.

Сільське господарство є одним з найбільш захищених секторів світової економіки. Основною формою протекціонізму є великі субсидії, що виділяються сільськогосподарським виробникам. З об'єктивних причин сільськогосподарські виробники не можуть досягти прибутковості, порівнянної з прибутковістю промисловості та сфери послуг.

Сільськогосподарські виробники не можуть досягти прибутковості, порівнянної з прибутковістю промисловості та сфери послуг. Це пов'язано з особливостями індустріального сільськогосподарського виробництва та ринкової економіки. У цьому контексті певна форма державної підтримки є необхідною складовою агропродовольчої політики. Щорічні витрати країн-членів Світової організації торгівлі (СОТ) на сільське господарство становлять десятки мільярдів доларів США; половина витрат країн-членів СОТ на сільське господарство класифікується як заходи, що спотворюють торгівлю та виробництво. Це негативно впливає на світові аграрні ринки, призводячи до перевиробництва та зниження цін на сільськогосподарську продукцію.

Відповідно до нотифікацій, поданих країнами-членами до Секретаріату СОТ у 2000 році, майже всі сільськогосподарські субсидії розподіляються між сільськогосподарськими виробниками в Європейському Союзі (39%), США (36%) та Японії (15%). На ці країни припадає понад 90% загального обсягу субсидій всіх країн-членів СОТ, причому частка державної підтримки у валовому сільськогосподарському виробництві становить понад 36% в ЄС, майже 37% в Японії та 39% в США. Ці субсидії є основною умовою

конкурентоспроможності на світовому ринку та гарантують привілейоване становище місцевих сільськогосподарських виробників на світовому ринку.

1.3. Участь України у СОТ та її роль у міжнародних аграрних відносинах

Протягом останнього десятиліття Україна доклала значних зусиль для реформування свого аграрного сектору. В рамках цього процесу Україна приватизувала 85-90% сільськогосподарських підприємств та радгоспів. Крім того, Україна не надає експортних субсидій, а її система внутрішньої підтримки вважається такою, що значною мірою відповідає нормам, викладеним в Угоді СОТ про сільське господарство. Однак між Україною та багатьма членами СОТ зберігаються розбіжності щодо визначення "періоду повного представництва", що є важливим питанням у забезпеченні відповідності між режимом України та Угодою СОТ. Крім того, запропоновані Україною тарифні квоти на імпорту цукру-сирцю та живих тварин викликали розбіжності з деякими країнами-експортерами.

Участь України у Світовій організації торгівлі (СОТ) є важливим етапом у її історії міжнародних економічних відносин та має суттєвий вплив на розвиток аграрного сектору країни та глобальну аграрну політику загалом. Спільно з іншими країнами, Україна стала членом СОТ з метою сприяти вільній, справедливій та прозорій міжнародній торгівлі, включаючи сільськогосподарську продукцію. Ця участь відкрила нові горизонти для українських аграрних виробників та експортерів, дозволивши їм більш ефективно конкурувати на світових ринках та розширювати свої можливості.

Одним із ключових аспектів ролі України в СОТ є активна участь у формуванні правил та стандартів торгівлі сільськогосподарською продукцією.

Україна сприяє розробці міжнародних норм, які враховують її інтереси та

сприяють розвитку внутрішнього аграрного сектору. Це важливо для забезпечення справедливих умов торгівлі та захисту внутрішніх ринків.

Крім того, членство України в СОТ надає їй можливість знижувати митні бар'єри та інші торговельні обмеження, що сприяє збільшенню обсягів експорту сільськогосподарської продукції. Це дозволяє українським виробникам покращувати якість та конкурентоспроможність своєї продукції та відкриває нові ринки для експорту.

Окрім того, Україна активно вирішує торговельні суперечки та використовує механізми СОТ для захисту своїх інтересів у відносинах з іншими країнами. Це важливо для забезпечення дотримання торговельних зобов'язань та захисту прав українських аграрних виробників.

Участь України у СОТ має велике практичне значення, оскільки вона сприяє розвитку аграрного сектору, збільшенню обсягів експорту сільськогосподарської продукції та забезпеченню сталості у цій сфері. В цілому, Україна виступає активним учасником міжнародних аграрних відносин і сприяє формуванню справедливих та взаємовигідних умов торгівлі на світових ринках.

При вступі до СОТ у 2008 році Україна взяла на себе зобов'язання щодо торговельної політики у сфері сільського господарства у наступних сферах:

- * Доступ до ринків сільськогосподарської продукції
- * експортна конкуренція в торгівлі сільськогосподарською продукцією
- * санітарні та фітосанітарні заходи
- * Державна підтримка сільського господарства

Вступ України до СОТ сприяв розширенню вітчизняного експорту сільськогосподарської продукції, але не призвів до збільшення обсягів експорту сільськогосподарської продукції.

Вплив зобов'язань України щодо вступу до СОТ також призвів до змін у

політиці державної підтримки сільського господарства,

Зміни були внесені і в політику державної підтримки сільського господарства.

Загальний обсяг заходів підтримки (ЗП) в Україні обмежено на рівні 3 043 млн. грн. на рік. Україна також має доступ до підтримки de minimis у розмірі 5% валового сільськогосподарського виробництва плюс 5% виробничих витрат на певні види продукції.

У 2017 році Україна подала нотифікацію до Секретаріату СОТ про поточний загальний рівень підтримки сільського господарства у 2012 році у розмірі 4 762,9 млн. грн. або 296 млн. грн. з урахуванням інфляції. У 2012 році в Україні було створено СОЦП шляхом субсидування ринкової ціни на цукор, вироблений з вітчизняних цукрових буряків, яка встановлюється виключно СОТ. Тому необхідно модифікувати цей механізм підтримки цукрової галузі, щоб не порушувати зобов'язання перед СОТ.

Існують випадки, коли задля забезпечення стійкого розвитку національного господарства такої країни, для забезпечення укріплення позицій національного виробника і його потенціалу на міжнародному ринку, буває доцільно дані бар'єри встановити або ж залишити їх на існуючому рівні.

Нормативно-правове поле СОТ визнає можливість виникнення таких випадків і врегульовує це питання у наступних основних правових актах: Генеральній угоді з тарифів та торгівлі, Угоді про субсидії та компенсаційні заходи, Угоді про технічні бар'єри у торгівлі, Угоді про захисні заходи; окрім того, важливою є спеціальна Угода про сільське господарство, що встановлює особливості застосування ГАТТ у відповідній сфері. Відповідно до цих документів, виділяється ряд інструментів захисту внутрішнього ринку, серед яких для агропродовольчого ринку України найбільш актуальні наступні:

- імпортні митні ставки;
- технічні регламенти та нормативи;
- санітарні та фітосанітарні заходи;
- антидемпінгові, компенсаційні спеціальні та захисні заходи

Класичним і найпоширенішим способом захисту внутрішнього ринку є підвищення ставок імпорتنих тарифів. В принципі, правила СОТ дозволяють країні змінювати зобов'язання, які вона взяла на себе при вступі до організації.

Особливо, якщо таке право було зарезервоване на момент вступу.

Оскільки трирічний період після вступу до СОТ, протягом якого реалізація цього права була обмежена, вже минув, Україна може розпочати переговори про зміну тарифних ставок, зазначених у Розкладі тарифних зобов'язань, який встановлює максимальні рівні ввізних мит.

Це особливо актуально, оскільки згідно з вищезгаданим графіком тарифний захист України встановлений на нижчому рівні, ніж в інших країнах, хоча поступове зниження ставок є нормою. Тенденція полягає в поступовому зниженні ставок.

Середня ставка імпортного тарифу, що застосовується до агропродовольчої продукції в Україні, значно нижча, ніж у таких країнах, як Аргентина та Китай, які змогли підвищити тарифний захист у 2011 році.

Це особливо стосується Аргентини, де ставки тарифів зросли з 1,86% до 6,29% за той самий період.

Проведення оглядів торговельної політики членів СОТ є одним із найважливіших напрямів діяльності цієї міжнародної організації. Метою оглядів є забезпечення прозорості та передбачуваності торговельних режимів членів СОТ, сприяння більш повному дотриманню правил та принципів СОТ усіма членами.

Україна бере участь у цьому регулярному процесі, що дає можливість відстежувати зміни у торговельній політиці членів СОТ, обговорювати проблемні питання, які можуть мати або мають негативний вплив на дво- та багатосторонню торгівлю, отримувати додаткові пояснення щодо запроваджених заходів.

Для країни, експорт якої становить близько 50% ВВП, членство в СОТ вплинуло на зміни в структурі економіки. Перш за все, це допомогло чітко

визначити правила гри на світовому ринку, лібералізувати зовнішньоторговельний режим та адаптувати законодавство до світових правил.

Крім того, вступ України до СОТ дав дозвіл:

- Збільшення можливостей та переваг для розвитку бізнесу. Це стосується регуляторного середовища, спрощення процедур зовнішньої торгівлі, сертифікації та стандартизації, доступу до зовнішніх ринків товарів та послуг.

- Надання вітчизняним експортерам передбачуваного, сприятливого та недискримінаційного режиму на ринку СОТ, а також можливість вирішувати торговельні питання та суперечки у двосторонньому та багатосторонньому форматах.

- Гарантувати українським виробникам АПК міжнародно-правовий захист від недобросовісної конкуренції на світовому та регіональних ринках.

→ Розпочати, а з деякими "ринками у фокусі", визначеними Експортною стратегією України - завершити переговори про укладення угод про вільну торгівлю.

- Посилити можливості використання інструментів торговельного захисту, нетарифних заходів, механізмів врегулювання суперечок тощо.

- Використання участі в інформаційній системі СОТ для забезпечення доступу українських компаній до інформації про зміни в торговельних режимах країн-членів СОТ тощо.

У підсумку, найважливішими змінами від вступу України до СОТ стали зменшення тарифних та нетарифних обмежень доступу української продукції на світові ринки, можливість надання режиму найбільшого сприяння українській продукції в торговельних блоках країн-членів СОТ та можливість захисту інтересів вітчизняних товаровиробників у рамках процедури

торговельних суперечок СОТ.

Після вступу до СОТ Україна не зобов'язана за своєю переговорною позицією скорочувати загальний обсяг допомоги СОТ на 20%. Україна лише зобов'язана не перевищувати узгоджений річний обсяг допомоги. Сукупний річний рівень окремих програм допомоги в рамках "Бурштинового кошика" не повинен перевищувати 3 043 млн. грн. для України. Крім того, згідно з Угодою про сільське господарство, загальний обсяг підтримки не може перевищувати 5% валового сільськогосподарського виробництва на рік і не може включати або вимагати скорочення заходів до 5% кожного окремого обсягу виробництва на рік. Таким чином, передбачений рівень державної підтримки сільського господарства, за умови відповідного реформування, забезпечує достатні можливості для захисту вітчизняного аграрного сектору в умовах вступу до СОТ. Однак найважливішим питанням є реформування механізмів державної підтримки та розвиток ринкових відносин.

Сільськогосподарські виробники занепокоєні тим, що СОТ намагається обмежити підтримку аграрного сектору. Їх занепокоєння зрозуміле, оскільки майже всі заходи державної підтримки, які сприяли розвитку українського сільського господарства в останні роки, входять до "бурштинового кошика".

Водночас, українське сільське господарство не може розвиватися інтенсивними темпами без чіткої системи підтримки і, що найголовніше, без нормальних ринкових відносин.

Ще одним важливим моментом переговорів стало те, що Україна зберегла за собою право запровадити спеціальну систему ПДВ для сільськогосподарських виробників. Ця система, за якої ПДВ-платежі акумулюються і використовуються для придбання основних засобів, є важливим та ефективним механізмом непрямої підтримки сільськогосподарської продукції в умовах бюджетних обмежень.

Що стосується зниження тарифів, то якщо середній імпортовий тариф на сільськогосподарську продукцію з моменту вступу України до СОТ становив

11,05%, то тепер він буде знижений до 10,61%. Лише 20 тарифних позицій підпадають під дворічний перехідний період. Найвищі тарифні ставки застосовуються до насіння соняшнику та цукру.

На думку деяких експертів, за три роки членства в СОТ Україна втратила більше, ніж здобула, і це має стати основою для переговорів про зміну умов членства України в СОТ. Наприклад, з 1 січня 2011 року в рамках зобов'язань перед СОТ Україна знизила до нуля ввізні мита на алкогольні напої, що призвело до падіння виробництва українського виноградного вина в першому півріччі на 41,3%; з моменту вступу до СОТ імпорт свинини збільшився в 2,9 рази, а її частка в імпорті досягла майже 40%. У вересні 2012 року Україна повідомила СОТ про намір підвищити ввізні мита на 350 товарів.

Звичайно, слід визнати, що вступ України до СОТ мав і негативні наслідки для країни. Перш за все, збільшився імпорт сільськогосподарської продукції та зменшилися надходження до бюджету від імпортних тарифів.

Членство в СОТ також має свої переваги для України:

- Основною перевагою членства в СОТ є розширення доступу до ринків в експортному секторі;
- членство в СОТ також вимагає створення низки державних органів та прийняття законодавства для реалізації торговельної політики.

Ці зміни прискорять реформи та підтримають процес лібералізації торгівлі.

Ще однією важливою перевагою вступу до СОТ є наявність механізму врегулювання суперечок. Цей механізм забезпечує "форум" для врегулювання багатьох торговельних суперечок; членство в СОТ також надає можливість формувати майбутні правила та розвиток глобальної торговельної системи і збільшує політичний вплив країни в міжнародних справах.

Водночас, здатність України отримати вигоди від вступу до СОТ залежить насамперед від її здатності швидко адаптуватися до правил глобальної економіки, провести відповідні та збалансовані внутрішні реформи,

а також ознайомитися з правилами СОТ та використовувати їх на практиці. У цьому випадку Україна зможе максимізувати вигоди від членства в СОТ, мінімізуючи при цьому можливі втрати.

Більш уважний погляд на аграрний сектор України виявляє помітний дисбаланс між його потенціалом та досягненнями на сьогоднішній день.

Наприклад, значна частина території України - це родючі чорноземи, які складають майже третину світових запасів. Хоча Україна займає лише 0,4% світового суходолу, сприятливі кліматичні умови для економічного розвитку

в цьому секторі заслуговують на особливу увагу. В умовах продовольчої кризи,

глобального потепління та зміни клімату розвиток сільського господарства

має бути пріоритетом в Україні. З іншого боку, Україна не використовує весь свій потенціал. Це пов'язано з відсутністю добре продуманих і комплексних

реформ з ряду причин. Натомість, часто існують фрагментарні ініціативи,

спрямовані на поживлення аграрного сектору, але вони не мають системного

характеру. Реформа земельного законодавства України має вирішальне значення для розвитку аграрного сектору.

Сільське господарство завжди було важливим елементом переговорів про вступ України до СОТ. Основною метою успішних переговорів було забезпечення належного рівня підтримки аграрного сектору країни та створення умов для підвищення конкурентоспроможності вітчизняних сільгоспвиробників після вступу до СОТ.

Отже, підсумовуючи перший розділ, можна зробити висновок, що СОТ грає ключову роль у міжнародних аграрних відносинах, встановлюючи правила для вільної та справедливої торгівлі сільськогосподарською продукцією, знижуючи торговельні бар'єри, моніторинговими та аналітичними функціями, вирішенням торговельних суперечок і захистом прав інтелектуальної власності.

Актуальність дослідження ролі СОТ в міжнародних відносинах в аграрній сфері полягає в тому, що аграрний сектор є ключовою складовою світової

економіки та має величезний вплив на харчову безпеку та економічний розвиток країн. В умовах глобалізації та зростаючої залежності від міжнародної торгівлі дослідження ролі СОТ в аграрних відносинах стає критичним, оскільки організація встановлює правила та стандарти, які впливають на доступ до ринків та конкурентоспроможність сільськогосподарських товарів на світовому рівні.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 2.

Умови приєднання України до СОТ у аграрній сфері

2.1. Процес набуття членства Україною в СОТ

За 14 років переговорів Україна провела економічні та структурні реформи, перейшла від централізованої планової економіки до ринкової, завершила двосторонні переговори з країнами-членами СОТ та прийняла понад 50 законів, необхідних для приведення українського законодавства у відповідність до вимог СОТ.

5 лютого 2008 року в Женеві було підписано протокол про приєднання України до Марракеської угоди про заснування СОТ.

10 квітня Верховна Рада ратифікувала Протокол про вступ України до СОТ, 16 квітня Президент Віктор Ющенко підписав Закон про ратифікацію Протоколу, і того ж дня Міністерство закордонних справ надіслало листа Генеральному директору СОТ з повідомленням про ратифікацію Протоколу про вступ України до СОТ.

Вступ України до Світової організації торгівлі (СОТ) є важливою історичною віхою в розвитку міжнародних торговельних відносин країни. Ця подія відображає складний і довгий шлях, який Україна пододала на шляху до набуття повноправного членства в СОТ, одній з найбільших і найвпливовіших міжнародних організацій. У зв'язку з цим існує очевидна необхідність посилення економічних реформ в Україні та процесу становлення ринкової економіки.

Приєднання до багатосторонньої торговельної системи може поставити Україну в рівні умови з іншими членами СОТ, зокрема, з основними торговельними партнерами та конкурентами України. На рівних умовах з іншими членами СОТ, зокрема з основними торговельними партнерами та конкурентами України партнерами та конкурентами. Україна подала заявку на вступ до СОТ на ранньому етапі. Україна подала заявку на вступ до СОТ на

ранньому етапі та створила представницький міжвідомчий орган, наприклад, Урядову комісію з питань вступу до СОТ. Україна постійно прагне до швидкої та повної інтеграції в основне русло міжнародних торговельно-економічних відносин.

Дійсно, багато чого було зроблено з моменту її заснування. Робоча група з питань вступу України до ГАТТ у 1993 році. Зокрема, огляд законодавства з питань зовнішньоторговельного режиму, аналіз відповідності угодам СОТ, графік ухвалення проектів законів і нормативно-правових актів у сфері торгівлі в Парламенті України та Верховній Раді, правова база для імплементації законів, численні підзаконні акти тощо. Лише у 2001-2002 роках було ухвалено 16 важливих законів, які діють і досі. Остання редакція Плану законодавчих дій передбачає прийняття 14 законів, включаючи Податковий кодекс. Однак, незважаючи на те, що це обнадійливі зрушення, все ще потрібне ефективне законодавство з ефективною імплементацією.

Про це свідчить нинішнє прагнення України до швидкої та повної інтеграції в основний потік міжнародних торговельно-економічних відносин. Це зобов'язання також відображається в активній участі України в регіональних ініціативах. Дійсно, поточні зусилля України щодо лібералізації торгівлі з сусідніми країнами заслуговують на похвалу.

Такі регіональні зусилля можуть доповнити багатосторонню торговельну систему за умови, що вони відповідають принципам і зобов'язанням СОТ.

Перші кроки на шляху до членства Україна зробила, подавши заявку на вступ до СОТ у 1993 році. Протягом багатьох років Україна активно працювала над тим, щоб відповідати стандартам і вимогам СОТ. Ці зусилля включали значні економічні та правові реформи, такі як зниження тарифів, усунення торговельних бар'єрів та гармонізація законодавства з міжнародними стандартами.

Паралельно з внутрішніми реформами Україна вела активні переговори з іншими членами СОТ. Ці переговори стосувалися зниження тарифів,

тарифних обмежень та низки інших питань, пов'язаних з торгівлею. Цей процес зайняв багато часу та енергії, але мав вирішальне значення для забезпечення участі України у світовому торговельному ринку.

У вересні 2008 року Україна підписала та ратифікувала Угоду про вступ і офіційно стала членом СОТ. Ця подія була відзначена як значне досягнення, що створило нові можливості для українських експортерів та підтримало процес інтеграції України у світовий економічний простір.

Вступ України до СОТ сприяв економічному зростанню та підвищенню конкурентоспроможності через посилення взаємодії з іншими країнами та розширення доступу до міжнародних ринків. Цей процес також підкреслив важливість реформ та дотримання міжнародних стандартів у сучасному світі і став кроком до глибшої інтеграції України у світову економіку.

Однак, оскільки Україна не вступить до СОТ на початку року, внесок до СОТ буде розраховуватись відповідно до кількості місяців, що залишились до кінця 2008 року.

Членство в СОТ матиме переважно позитивний вплив на економіку, оскільки скасує квоти на експорт українського металу до ЄС та гарантуватиме недискримінаційний транзит товарів та послуг.

Водночас валовий випуск у секторі послуг зросте помірно, за винятком готельного та ресторанного бізнесу.

Водночас, за оцінками Мінекономіки, вступ до СОТ сприятиме збільшенню надходжень до державного бюджету від зовнішньоекономічної діяльності та подальшому зростанню експорту щонайменше на 7-10% на рік.

Крім того, очікується значне збільшення іноземних інвестицій на 3-5 млрд. доларів США на рік, що значно підвищить конкурентоспроможність товарного виробництва.

Вступ України до СОТ неминуче призведе до зміни умов торгівлі з її третім найбільшим торговельним партнером - Російською Федерацією. Це головний аргумент дослідження, проведеного Українсько-Російським

інститутом. Одним з можливих наслідків вступу України до СОТ є обмеження режиму вільної торгівлі між двома країнами.

Щодо ризиків, які несе членство в СОТ для економіки, Мінекономіки зазначає, що може посилитися конкуренція на внутрішньому ринку.

СОТ була створена в 1995 році з метою розробки та підтримки системи правових правил міжнародної торгівлі. До СОТ входять 152 країни-члени, на які припадає 97% світової торгівлі. Основними цілями СОТ є лібералізація міжнародної торгівлі, сприяння економічному зростанню та підвищенню добробуту людей.

Значного прогресу також було досягнуто у двосторонніх переговорах про доступ до ринків між Україною та країнами-членами СОТ щодо тарифних поступок на товари та зобов'язань у сфері торгівлі послугами. Зокрема,

Україна уклала двосторонні угоди приблизно з половиною країн-членів, які висловили зацікавленість у двосторонніх переговорах з Україною, включаючи Болгарію, Канаду, Європейський Союз, Грузію, Індію, Канаду, Південну Корею та Мексику. Інші переговори тривають інтенсивно двосторонні переговори з основними торговельними партнерами України, а також з більш близькими партнерами, такими як Литва та Молдова.

Зобов'язання щодо доступу до ринку є лише одним з елементів пакету документів, необхідних для вступу України до СОТ.

Вони є лише одним з елементів пакету документів для вступу до СОТ.

Існує низка питань, які необхідно вирішити для завершення процесу вступу України до СОТ. Існує кілька питань, які необхідно вирішити для завершення процесу вступу України до СОТ. Це бар'єри в торгівлі, санітарні та фітосанітарні заходи та права інтелектуальної власності.

Зрозуміло, що Робочій групі ще належить виконати значний обсяг роботи для завершення свого мандату. Неможливо передбачити, коли буде завершено процес вступу України до СОТ. Насправді, саме Україна визначить темпи прогресу, а члени СОТ чітко дали зрозуміти, що прогрес залежить від

успішного вирішення питань, пов'язаних із завершенням двосторонніх переговорів щодо доступу до ринків та завершенням законодавчої та імплементаційної роботи відповідно до договірних зобов'язань за угодами

COT. Однак ми повинні успішно виконати наше спільне завдання, оскільки є питання, які можуть бути вирішені за умови співпраці всіх сторін, гнучкості

та духу компромісу. Дійсно, політична воля та пріоритет, який український режим надає процесу вступу до COT, заслуговують на схвалення. Як

Президент, я перебуваю у повній співпраці та контакті з вищим керівництвом

України. Враховуючи досягнутий на сьогоднішній день прогрес, Робоча група,

відповідно до свого мандату, доручила Секретаріату COT підготувати

елементи проекту звіту Робочої групи з метою сприяння підготовці Протоколу про вступ України до COT. Документ охоплює питання, що обговорювалися

Робочою групою, включаючи приватизацію, цінову політику, реєстрацію,

мита та інші податки і збори, внутрішні податки, ліцензування імпорту,

тарифні квоти, технічні бар'єри в торгівлі, санітарні та фітосанітарні заходи,

заходи торговельного захисту, правила походження та інтелектуальну

власність. Підготовці елементів проекту звіту значною мірою сприяв План дій,

підготовлений Україною. Держави-члени прагнуть отримати додаткову

ясність щодо того, коли і як буде впроваджено та застосовано сумісне з COT

законодавство. Елементи проекту звіту потім стануть проектом звіту Робочої

групи і міститимуть зобов'язання України, в тому числі щодо того, як Україна

буде повністю інкорпорувати правила COT у своє національне законодавство.

COT - це все ще неповна сім'я, і Україна є важливим членом цього клубу

та багатосторонньої торговельної системи. Більше того, вступ цих важливих

країн додасть COT необхідної енергії. Як Голова Робочої групи з питань

вступу України до COT, я переконаний, що незмінна відданість української

влади цьому процесу та конструктивна участь торговельних партнерів

України забезпечать успіх вступу до COT. Наша прихильність до цієї спільної

справи зміцнює ці зусилля.

Станом на березень 2006 року у процесі вступу до СОТ Україна випередила Росію, залишивши лише три протоколи зі Сполученими Штатами, Колумбією та Австралією. **Позиція США** **Позиція США** значною мірою визначатиме, чи вступить Україна до СОТ раніше за Росію.

Чи зможе Україна вступити до СОТ раніше за Росію, значною мірою залежить від позиції США. Тому "Угода про умови вступу України до Світової організації торгівлі" викликає особливий інтерес.

Угода про умови вступу України до Світової організації торгівлі була підписана між Україною та США 8 березня 2006 року. Ця угода

Набуде чинності після ратифікації Конгресом США. Пом'якшення негативних наслідків вступу України до СОТ з метою мінімізації негативних наслідків вступу України до СОТ вважається за необхідне зробити наступне.

- По-перше, складність процесу вступу

Нормативно-правове забезпечення процесу вступу до СОТ

Підтримувати вступ України до СОТ, враховуючи особливий характер експортно-імпортного потенціалу України;

- По-друге, враховуючи недоліки та бездіяльність, що мають місце в

Польщі та країнах Балтії. Враховуючи недоліки та бездіяльність, що мають місце в Польщі, країнах Балтії, Словаччині та Угорщині;

По-друге, враховуючи недоліки та бездіяльність, що мають місце в Польщі, країнах Балтії, Словаччині та Угорщині. Сьогодні. Сьогодні ці країни стикаються з

чіткими і конкретними проблемами щодо компенсацій з боку ЄС. Ці країни стикаються з чіткими і конкретними проблемами щодо компенсації ЄС втрат

у сільськогосподарському виробництві нових країн-членів ЄС.

Сільськогосподарське виробництво, вугільна промисловість та рибопереробна промисловість. Рівень безробіття серед населення працездатного віку є високим. Рівень безробіття серед населення працездатного віку. Враховуючи невдачі сусідніх країн.

Україна може мінімізувати негативні наслідки членства в СОТ та

зберегти баланс, якщо візьме до уваги невдачі сусідніх країн. Наприклад, реалістичний аналіз зовнішньої торгівлі України показує наступне. Частка ЄС у зовнішньоторговельному обороті України становить близько 31,9%, що вдвічі менше, ніж у 2004 році.

Приблизно 31,9% - це половина показника 2004 року. Це лише 39-те місце серед торговельних партнерів ЄС. На ЄС припадає лише 0,4% зовнішньоторговельного обороту України в імпорті та 0,5% в експорті.

Для 10 країн, які приєдналися до ЄЕС 1 травня 2004 року, частка ЄС в експорті становила в середньому 60%.

Для 10 країн, які приєдналися до ЄЕС 1 травня 2004 року, частка ЄС в експорті на момент вступу становила в середньому 60%, тоді як частка ЄС в імпорті - 57%.

Наприклад, в Угорщині на ЄС припадало 74,3% експорту і 57,8% імпорту, в Польщі - 69,2% і 61,4%, в Словаччині - 59,9%.

Іншим важливим показником готовності до вступу в СОТ є ВВП на душу населення. Ще одним важливим показником готовності до вступу в СОТ є ВВП на душу населення. На даний момент. Наразі в Україні він становить близько 6500 доларів США. Це 16% від середнього показника по Україні. Це 16% від середнього показника Європейського Союзу і 32% від середнього показника 10 країн, які приєдналися до ЄС. Це 32% від середнього показника 10 країн, які приєдналися до ЄС у 2004 році. За цим базовим економічним критерієм

Іноземні інвестиції в економіку також є важливим фактором прискорення вступу України до СОТ. На жаль, Україна значно відстає в цьому відношенні.

На жаль, за цим показником наша країна також значно відстає від країн-членів ЄС.

Підбиваючи підсумки роботи Уряду у 2005 році, Президент заявив наступне.

Президент України Віктор Ющенко підкреслив, що вступ України до СОТ збільшить доходи України від зовнішньої торгівлі на 10%. Українські

виробники отримують ширший доступ до світових ринків. Забезпечення національних інтересів та захист українських виробників є пріоритетом для Уряду. Саме з цієї точки зору ми ведемо переговори з країнами-членами СОТ".

2.2. Зобов'язання та стандарти СОТ для України в аграрному секторі

Зобов'язання та стандарти Світової організації торгівлі (СОТ) мають значний вплив на Україну в аграрному секторі. Як член СОТ, Україна

зобов'язана дотримуватися ряду правил і стандартів, які регулюють

міжнародну торгівлю сільськогосподарською продукцією та визначають умови доступу на світові ринки.

Одним із найважливіших аспектів є зниження митних тарифів. Україна зобов'язана поступово знижувати митні ставки на сільськогосподарські

товари, що імпортуються. Це робить продукцію України більш

конкурентоспроможною на міжнародних ринках і сприяє розвитку експорту.

Однак ця політика також ставить виклики перед внутрішнім аграрним сектором та може вимагати адаптації для в умовах відкритої міжнародної

конкуренції. Питання стосуються також стандартів якості та безпеки

продукції. Україна повинна відповідати міжнародним стандартам та вимогам

щодо якості та безпеки сільськогосподарської продукції. Це важливо для забезпечення відповідності української продукції стандартам світових ринків

та забезпечення доступу до цих ринків. Зобов'язання щодо стандартів також

сприяють захисту споживачів та підвищенню якості продукції.

Крім того, Україна зобов'язана дотримуватися правил вирішення торговельних суперечок в рамках СОТ. Це означає, що в разі виникнення торговельних конфліктів з іншими країнами, Україна зобов'язана

використовувати міжнародні процедури для їх вирішення. Це сприяє

стабільності та передбачуваності міжнародних торговельних відносин.

Зобов'язання та стандарти СОТ для України в аграрному секторі мають

велике практичне значення, оскільки вони визначають умови доступу на міжнародні ринки та впливають на конкурентоспроможність українських аграрних товарів. Дотримання цих зобов'язань сприяє розвитку експорту, але також ставить перед Україною виклики щодо адаптації та підвищення якості продукції.

З метою забезпечення комплексної підтримки сільського господарства в Україні у вересні 2004 року було прийнято Закон "Про державну підтримку сільського господарства України". Відповідно до цього закону, державна

підтримка сільського господарства в Україні включає бюджетне фінансування програм і заходів, спрямованих на розвиток аграрного сектору, пільгове оподаткування, часткову компенсацію відсоткових ставок за кредитами комерційних банків та списання безнадійної заборгованості за кредитами перед бюджетом і соціальними фондами. Однак 10 квітня 2008

року Верховна Рада України прийняла Закон "Про ратифікацію Протоколу про вступ України до Світової організації торгівлі (СОТ)", а 16 травня 2008 року Україна стала повноправним членом СОТ. Під час переговорів щодо вступу України до СОТ Туреччина зробила наступні важливі поступки на підтримку аграрного сектору.

- Україна не зобов'язана скорочувати свою внутрішню підтримку в рамках "жовтої" програми СОТ, тобто вона лише зобов'язана не перевищувати рівень річної підтримки, виражений в індикаторі РЦП, тобто 3 043 млн. грн.

- Середньоарифметичну ставку імпортного тарифу на сільськогосподарську продукцію було знижено до 10,66%;

- Річна тарифна квота на імпорт в Україну цукру-сирцю з тростини встановлена на рівні 260 000 тонн, а ставка ввізного мита - 2% від тарифної ціни;

- Знижено експортні мита на насіння соняшнику;

- Зобов'язання не застосовувати експортні субсидії до

сільськогосподарської продукції;

- Зобов'язання щодо створення прозорої системи для сільськогосподарських виробників, включаючи скасування нульової ставки

ПДВ для українських виробників молока та м'яса з 1 березня 2009 року, запровадження загальної системи оподаткування за ставкою 20% та обов'язкову сплату заборгованості до бюджету.

Одним із загальних недоліків існуючої системи підтримки сільськогосподарських виробників є домінування компенсаційного та

витратного підходу до розподілу фінансових ресурсів. Механізми розподілу

підтримки практично не залежать від результатів діяльності підприємства. Як

наслідок, кошти використовуються нерационально і не забезпечують

розширеного відтворення, а фактично лише покривають виробничі витрати.

Крім того, не враховується регіональна специфіка та строки надходження

коштів за бюджетною програмою. Вищезазначене підтверджується звітом

Головного контрольно-ревізійного управління України за 2005 рік. За даними

аудиту, вісім з 20 порядків використання коштів державного бюджету,

виділених на підтримку сільськогосподарських виробників, були затверджені

із запізненням і на менші суми, ніж планувалося, що значно знизило

ефективність використання бюджетних коштів. Така нестабільність заважала

виробникам здійснювати довгострокове планування та інвестування.

Неврахування цих аспектів призвело до того, що збільшення бюджетних

асигнувань на підтримку сільського господарства не призвело до покращення

результатів діяльності аграрного сектору, про що свідчать наведені нижче

розрахунки.

Бюджетна підтримка сільського господарства зростає з 1,2 млрд. грн. у

2000 році до 7,9 млрд. грн. у 2006 році, але це не призвело до суттєвого

підвищення продуктивності та конкурентоспроможності

сільськогосподарських виробників і не зробило аграрний сектор економіки

України більш привабливим для вітчизняного та іноземного капіталу.

Зростання обсягів допомоги пояснюється збільшенням бюджетних програм як з точки зору підтримки сільського господарства, так і з точки зору розвитку соціальної інфраструктури села.

У 2000-2007 роках бюджетні дотації на підтримку сільськогосподарського виробництва в сільській місцевості, відомі як заходи "жовтої скриньки", становили основну частину бюджетних видатків, збільшившись майже в сім разів - з 699 млн. грн. до 486,1 млн. грн. Як і інші члени СОТ, Україна не має жодних обмежень щодо "зелених" внутрішніх програм підтримки сільського господарства, якщо вони відповідають умовам, викладеним в Угоді СОТ про сільське господарство. Бюджет таких програм залежить лише від можливостей державного бюджету і не обмежений СОТ, що дозволяє Україні збільшувати бюджет. Кошти виділяються на розвиток інфраструктури, маркетингові послуги, охорону навколишнього середовища, навчання, інспекцію продукції, розробку сучасних систем технічних стандартів та сприяння гармонізації з міжнародними та європейськими стандартами. Вперше в державному бюджеті 2008 року заходи з "жовтої" та "зеленої" квот на підтримку сільського господарства були майже рівними за обсягом.

У 2006-2007 роках основна увага була зосереджена на підтримці рослинництва та тваринництва шляхом надання субсидій на одиницю продукції для тваринництва та на гектар для рослинництва. Незважаючи на зміни в обсягах видатків, практика та механізми використання коштів за останні роки не зазнали суттєвих змін. Як зазначалося вище, з 2005 року бюджетні програми підтримки сільського господарства визначаються відповідно до Закону "Про державну підтримку сільського господарства України", реалізація яких залежить від обсягу коштів, затверджених у законі про бюджет на кожний фінансовий рік, та порядку витрачання коштів за конкретними програмами. Збільшення фінансування аграрного сектору не пов'язане з темпами зростання виробництва продукції рослинництва і

тваринництва, поліпшенням якості та структури виробництва. Бюджетні кошти надходять нерівномірно, а щорічний бюджет, виділений на підтримку сільського господарства, не освоюється: У 2006 році 52% всіх

сільськогосподарських підприємств, які мали право на отримання субсидій та дотацій на розвиток тваринництва, не отримали фінансування або отримали його в дуже незначному обсязі.

При формуванні основних підходів до реформування бюджетної підтримки сільського господарства необхідно враховувати інтереси різних

акторів. Це: держава в особі органів управління аграрним сектором;

сільськогосподарські товаровиробники; харчові та переробні підприємства;

трейдери; постачальники матеріально-технічних ресурсів; професійні

організації та об'єднання агропромислового комплексу та все населення

країни. Визнано, що економічні інтереси учасників цього процесу є різними, і

тому важливо, щоб кожен учасник був добре поінформований про свої

економічні та соціальні інтереси і потенційні ризики. Крім того, за словами

С. Дем'яненка, доходи сільськогосподарських виробників від державної

підтримки зростають лише на початковому етапі, а потім повністю

поглинаються збільшеними виробничими витратами на більш пізніх стадіях

виробничого процесу. Крім того, одним з основних недоліків є те, що

Одним з основних недоліків, пов'язаних з незавершеністю бюджетного

процесу, є відсутність раціональних нормативів планування бюджетних

видатків на аграрний сектор. Тому для вдосконалення механізмів прийняття

та виконання бюджетних програм необхідно розробити та впровадити

систему нормативів та результативних показників для кожної цільової групи.

Така система враховуватиме не лише натуральні та кількісні показники, а й

якісні та фінансові, що дозволить збільшити віддачу від державної підтримки

з боку товаровиробників за рахунок підвищення ефективності виробництва.

Держави, які бажають підтримувати аграрний сектор, повинні вирішити,

яким чином підтримувати своїх сільськогосподарських виробників

конкурентним чи неконкурентним. На сьогодні єдиним легітимним шляхом є конкурентний шлях, і для цього основними концептуальними принципами підтримки сільського господарства є:

- максимально ефективне використання бюджетних коштів та

Відмова від програм державної підтримки, які призводять до неефективного витрачання коштів;

- Впровадження нових механізмів розподілу дотації сільськогосподарським виробникам відповідно до ринкових сигналів;

- Забезпечити прозорість процесу розподілу та запровадити обмеження на загальний обсяг субсидій для одного отримувача;

Обмеження використання державної фінансової допомоги для несільськогосподарського сектору;

Перехід до прямих виплат сільськогосподарським виробникам незалежно від розміру господарства та організаційно-правової форми;

- підтримка розвитку ефективної ринкової інфраструктури.

У нинішніх умовах Україна має можливість розробити нову державну політику підтримки сільського господарства, що включає

Україна має можливість розробити нову політику підтримки сільського господарства, яка б враховувала поточні недоліки, а також помилки та прорахунки, зроблені десятиліття тому іншими країнами, в тому числі ЄС.

Важко об'єктивно оцінити вплив вступу України до СОТ на наш аграрний сектор. Це пов'язано з тим, що більша частина цього короткого періоду була періодом фінансово-економічної кризи, нестабільності та відносно низького попиту на світових ринках. Крім того, вступ України до СОТ збігся з початком девальвації національної валюти, що призвело до зменшення імпорту та збільшення експорту.

Окрім потужного розвитку галузі птахівництва, де Україна демонструє стабільне зростання, в останні роки почало розвиватися і свиначество: У 2010 році продажі свиней зросли більш ніж на 40% у 2009 році в країні було

продано більш ніж на 40% більше свиней; у 2010 році в країні було продано більш ніж на 40% більше свиней. Через відсутність експорту внутрішній ринок не зміг задовольнити це збільшення пропозиції, і відбулося значне зниження закупівельних цін на свиней. Як наслідок, українські свинарські підприємства у 2010 році в середньому зазнали збитків. Рівень рентабельності склав мінус 7,8%.

Цього року цінова ситуація лише трохи покращилася. Відносно дешевий імпорт, з якого Україна залишає собі лише 10%, залишається важливим фактором формування цінової політики на ринку свинини.

Українська аграрна конфедерація пропонує переглянути в бік збільшення ввізні мита на окремі види м'ясної продукції з метою більш ефективного захисту внутрішнього ринку. Зокрема, УАК пропонує збільшити ставку ввізного мита на свинину, що імпортується з Бразилії, Польщі та Німеччини, з 10 до 20%. Для свинячої печінки, свинячого морозива та субпродуктів УАК пропонує підвищити імпорتنі тарифи з 12% до щонайменше 25% на імпорт з Німеччини, Данії, Нідерландів та Польщі, а також з 15% до щонайменше 30% на імпорт свинячого жиру та сала з Польщі, Німеччини та Нідерландів.

2.3. Результати та вигоди членства України в СОТ в аграрній сфері

Вступ України до Світової організації торгівлі (СОТ) приніс низку важливих переваг для аграрної економіки та торгівлі.

Однією з найважливіших переваг стало збільшення експорту сільськогосподарської та харчової продукції. Українська сільськогосподарська продукція отримала більший доступ до міжнародних ринків, що сприяло збільшенню експорту і, зрештою, валютних надходжень.

Після вступу до СОТ Україна здійснила реформи в аграрному секторі, включаючи зниження тарифів та усунення торговельних бар'єрів. Це дало можливість підвищити конкурентоспроможність та продуктивність українських сільськогосподарських підприємств.

Членство в СОТ зробило Україну більш привабливою для іноземних інвесторів в аграрному секторі. Стабільні умови торгівлі та відкритість для іноземного капіталу надали аграрному сектору нові можливості для розвитку та модернізації.

Вступ до СОТ створив можливості для обміну технологіями та інноваціями в сільському господарстві. Україна може використовувати власні ресурси та ноу-хау, а також отримати доступ до новітніх сільськогосподарських розробок.

Членство в СОТ допомагає зменшити торговельні ризики та суперечки.

Маючи можливість вирішувати торговельні суперечки в рамках СОТ, Україна сприяє стабільності та передбачуваності зовнішньоекономічних відносин.

Вимоги та стандарти СОТ спонукають Україну підвищувати якість та безпечність сільськогосподарської продукції, яка користується попитом на світовому ринку.

Загалом, вступ України до СОТ в аграрному секторі приніс позитивні зміни та зрушення, але в той же час Україна стикається з викликами і потребує адаптації до нових умов та стандартів міжнародної торгівлі.

Вступ України до Світової організації торгівлі (СОТ) також поставив питання та проблеми, які потребують вирішення:

Відкриття внутрішнього ринку для іноземної продукції може призвести до посилення конкуренції для українських сільськогосподарських виробників. Відкриття внутрішнього ринку для іноземної продукції може призвести до посилення конкуренції для українських сільськогосподарських виробників, які потребують ефективних заходів підтримки та стимулювання для забезпечення своєї конкурентоспроможності.

Міжнародні стандарти СОТ вимагають якості та безпечності продукції. Українські виробники повинні інвестувати в удосконалення виробничих процесів та контролю якості, щоб відповідати цим стандартам.

Членство в СОТ прискорить реформування та модернізацію аграрного сектору України. Це означає покращення інфраструктури, технологічний розвиток, підвищення продуктивності та ефективності.

Світовий ринок постійно змінюється, і Україна повинна бути готовою реагувати на ці зміни. Це включає аналіз попиту, встановлення цін, реагування на торговельні обмеження та розробку експортних стратегій.

Розвиток аграрного сектору може відігравати важливу роль у сприянні регіональному розвитку та зменшенні диспропорцій між регіонами України.

Вступ України до СОТ є важливим фактором для розвитку аграрного сектору та торгівлі сільськогосподарською продукцією, але він також ставить перед Україною низку викликів, вирішення яких вимагає відповідального стратегічного підходу.

Крім того, вступ України до СОТ створить нові можливості для розвитку та розширення агробізнесу та галузей, включаючи сільськогосподарські технології, переробку, логістику та торговельні послуги.

Україна також отримає допомогу від СОТ у вирішенні питань, пов'язаних з відкритим доступом до інших ринків, зняттям торговельних обмежень та укладанням нових торговельних угод. Це розширить географію торгівлі та забезпечить стабільне зростання українського аграрного експорту.

Зобов'язання та стандарти СОТ сприятимуть залученню іноземних інвесторів в аграрний сектор України. Це, в свою чергу, створить нові можливості для спільних проектів, співпраці та обміну технологіями, що сприятиме розвитку сектору та підвищенню його інноваційного потенціалу.

Слід зазначити, що успіх вступу України до СОТ в аграрному секторі залежить від ефективного впровадження реформ, дотримання високих стандартів якості та безпеки продукції, а також покращення інфраструктури.

для забезпечення зручного та швидкого здійснення торговельних операцій.

Вступ України до Світової організації торгівлі (СОТ) також створив можливості для збільшення експорту сільськогосподарської продукції до

інших країн-членів СОТ. Українські виробники можуть скористатися спрощенням тарифного режиму для країн, що розвиваються, найбільш

обговорюваним спеціальним заходом СОТ. Це дозволить знизити оподаткування та отримати швидший доступ до ринків розвинених країн.

СОТ також надає інструмент для врегулювання торговельних суперечок.

Якщо Україна стикається з торговельними бар'єрами або недружньою торговельною політикою інших країн, вона може використовувати механізми

СОТ для захисту своїх інтересів. Це можливість для українських органів влади та компаній відстоювати свої права та інтереси на міжнародній арені.

Посилення міжнародного співробітництва в аграрному секторі через СОТ також призведе до обміну кращими практиками та інноваційними рішеннями між країнами. Україна може вчитися у інших країн, які досягли великих успіхів у сфері сільського господарства та експорту сільськогосподарської продукції.

Вступ України до СОТ знизив тарифні бар'єри на імпорт та експорт сільськогосподарської продукції. Це розширило міжнародну торгівлю та підвищило конкурентоспроможність української сільськогосподарської продукції на світовому ринку.

Україна змогла вийти на нові ринки та диверсифікувати свій сільськогосподарський експорт. Були встановлені нові торговельні відносини з країнами Азії, Африки, Америки та інших регіонів.

Членство в СОТ зробило Україну більш привабливою для іноземних інвесторів в аграрному секторі. Іноземні інвестиції в аграрний сектор сприяють модернізації та зростанню продуктивності.

Членство в СОТ відкрило Україні доступ до новітніх сільськогосподарських технологій та інновацій. Це включає обмін досвідом та

технологіями для підвищення врожайності та покращення якості продукції.

Членство в СОТ заохочує розвиток малих та сімейних фермерських господарств в Україні. Це передбачає підтримку місцевих сільськогосподарських виробників та створення сприятливих умов для їх розвитку.

Збільшення сільськогосподарського виробництва та експорту може сприяти розвитку нового бізнесу та зайнятості в сільській місцевості.

Збільшення експорту та доступ до міжнародних ринків може призвести до зростання доходів та покращення умов життя фермерів.

Слід підкреслити, що ефективне використання переваг вступу до СОТ в аграрному секторі вимагає постійного моніторингу торговельних тенденцій, аналізу світових ринків та вдосконалення внутрішнього регулювання для забезпечення конкурентоспроможності та стабільності українського сільського господарства.

З моменту вступу до СОТ в Україні спостерігається зростання експорту сільськогосподарської продукції. Наприклад, експорт зернових, олійних культур, м'яса та іншої сільськогосподарської продукції значно зріс, що сприяло збільшенню валютних надходжень.

Членство в СОТ дозволило українським виробникам диверсифікувати своє виробництво та збільшити асортимент сільськогосподарської продукції. Адаптуючись до вимог міжнародних ринків, виробники сприяли підвищенню стабільності та конкурентоспроможності.

Іноземні інвестиції в аграрний сектор зросли після вступу України до СОТ. Ці інвестиції спрямовуються на модернізацію та розвиток сільськогосподарського виробництва, впровадження нових технологій та підвищення якості продукції.

Членство в СОТ вимагає від України дотримання міжнародних стандартів безпеки та якості продукції. Це сприяє підвищенню довіри до української сільськогосподарської продукції на міжнародному ринку.

Збільшення виробництва та експорту сільськогосподарської продукції сприяє розвитку сільських територій та підвищеного соціально-економічного рівня життя населення.

Україна враховує міжнародні тенденції сталого розвитку та зеленої економіки в аграрному секторі. Це передбачає зменшення негативного впливу на навколишнє середовище та екологічно чисте виробництво.

Україна активно розвиває торговельне партнерство з іншими членами СОТ, що сприяє розширенню ринків збуту та диверсифікації торгівлі.

Ці переваги членства України в СОТ в аграрному секторі свідчать про позитивний вплив на економіку країни та розвиток аграрного сектору.

Підсумовуючи другий розділ, слід відзначити, що Україна успішно завершила процес вступу до СОТ, включаючи переговори, гармонізацію законодавства та дотримання міжнародних стандартів.

Україна взяла на себе зобов'язання дотримуватися правил міжнародної торгівлі, включаючи відкритий доступ до ринків, зниження тарифів і субсидій, а також підвищення стандартів якості та безпеки продукції.

Вступ до СОТ дозволив Україні збільшити експорт сільськогосподарської продукції, розширити ринки збуту, залучити іноземні інвестиції, підвищити якість продукції та сприяти соціально-економічному розвитку сільських територій.

РОЗДІЛ 3.

Аграрна дипломатія України в рамках СОТ

2.1. Стратегія аграрної дипломатії України в контексті членства в СОТ

Аграрна дипломатія в контексті вступу України до Світової організації торгівлі (СОТ) відіграє важливу роль у формуванні та реалізації зовнішньоекономічної стратегії та політики держави в аграрному секторі. Ця стратегія є важливим інструментом зміцнення позицій України на

міжнародному аграрному ринку та сприяння її інтеграції у світову економіку.

Однією з основних стратегій аграрної дипломатії України є збільшення експорту сільськогосподарської продукції та продовольства на світовий ринок,

а членство в СОТ надає Україні певні переваги, такі як зниження тарифних бар'єрів та спрощення торговельних процедур. Користуючись цими

перевагами, Україна активно продає свою сільськогосподарську продукцію на ринках Європи, Азії та Африки. Зокрема, такі продукти, як зернові, олійні культури та м'ясо, набули популярності серед іноземних споживачів.

Іншою важливою стратегією є розвиток та модернізація сільського господарства України. Україна прагне підвищити продуктивність та якість

сільськогосподарської продукції шляхом впровадження сучасних технологій, сільськогосподарських інновацій та покращених сортів. Країна активно

співпрацює з міжнародними партнерами, включаючи СОТ, та обмінюється досвідом і технологіями.

Аграрна дипломатія України також спрямована на захист інтересів вітчизняних сільгоспвиробників: У контексті вступу до СОТ Україна веде

активні переговори щодо тарифних квот, субсидій та умов справедливої конкуренції на міжнародних ринках. Забезпечення справедливих умов

конкуренції є одним з основних завдань цієї стратегії.

Найважливішим аспектом стратегії аграрної дипломатії є співпраця з іншими членами СОТ. Україна активно взаємодіє зі своїми партнерами на

різних рівнях - від двосторонніх угод до участі у спільних проектах та програмах. Ця співпраця сприяє розширенню торговельних відносин та

вирішенню спільних завдань у сфері сільськогосподарського виробництва.

Україна також бере активну участь у регіональних аграрних організаціях та ініціативах, спрямованих на розвиток аграрного сектору та підтримку сільгоспвиробників.

Загалом, аграрна дипломатія України в контексті членства в СОТ є комплексною та багатогранною стратегією, спрямованою на зміцнення

економічних позицій країни в аграрному секторі, розвиток сільських територій та сприяння сталому зростанню аграрного сектору.

Україна активно співпрацює з країнами Східної та Центральної Європи, які також є членами СОТ. Ця регіональна співпраця сприяє розвитку виробництва та спільних торговельних ініціатив.

Україна розробляє програми та проекти, спрямовані на підтримку малих та середніх сільськогосподарських підприємств. Вони включають фінансову допомогу, консультування та навчання для підвищення конкурентоспроможності сектору.

Україна активно впливає на розробку міжнародних стандартів і правил у сфері сільського господарства через участь у Комісії СОТ та інших організаціях. Це допомагає захищати інтереси українських сільгоспвиробників та сприяти розвитку аграрного сектору.

Україна активно працює над забезпеченням прав інтелектуальної власності в сільському господарстві, що є важливим аспектом торговельної політики в контексті СОТ.

Після підписання Паризької угоди про зміну клімату Україна розвиває сільськогосподарські практики відповідно до міжнародних стандартів та вимог СОТ з метою скорочення викидів та підвищення екологічної стійкості аграрного сектору.

Україна розвиває співпрацю з міжнародними організаціями та партнерами для підтримки досліджень та інновацій в аграрному секторі.

Ці стратегії та дії у сфері аграрної дипломатії допомагають Україні зміцнити свої позиції на міжнародному аграрному ринку, залучити іноземні інвестиції та підтримати сталість аграрного сектору.

Як член Світової організації торгівлі (СОТ), Україна активно зацікавлена у розвитку аграрного сектору та створенні нових можливостей для експорту сільськогосподарської продукції. Однак це вимагає виконання низки зобов'язань та дотримання міжнародних стандартів і правил. У цьому

контексті аграрна дипломатія стає важливим інструментом формування позиції України на міжнародному ринку.

Україна, один з провідних світових виробників зерна, активно працює над розширенням експорту зерна з нагоди вступу до СОТ. Україна постійно освоює нові ринки збуту та зміцнює свої позиції на традиційних ринках, таких як Європейський Союз, Китай та Індія.

Важливим аспектом аграрної дипломатії є співпраця з міжнародними фінансовими організаціями, такими як Світовий банк та Міжнародний валютний фонд (МВФ). Україна отримала фінансову допомогу для модернізації інфраструктури аграрного сектору, підвищення якості продукції та підтримки сільських територій.

Україна також бере активну участь у технологічному розвитку та інноваціях в аграрному секторі. Зокрема, вона бере активну участь у розвитку сільськогосподарських підприємств та впровадженні сучасних методів обробітку ґрунту та виробництва сільськогосподарських культур.

Україна також розробила власну маркетингову стратегію для продажу сільськогосподарської продукції на міжнародних ринках. Ця стратегія включає участь у міжнародних виставках і ярмарках, рекламні кампанії та співпрацю зі світовими брендами і дистриб'юторами.

Загалом, аграрна дипломатія України - це комплексна та багатогранна стратегія, спрямована на сприяння розвитку сільського господарства, зміцнення його позицій на міжнародних ринках та підтримку сільських громад.

Україна продовжує активно працювати над розвитком цієї стратегії з метою максимізації переваг членства в СОТ для аграрного сектору.

Україна регулярно бере участь у міжнародних переговорах з іншими членами СОТ для вирішення торговельних питань та забезпечення відкритого доступу своєї продукції на зовнішні ринки. Ці переговори стосуються тарифів, експортних квот, субсидій, стандартів безпеки та якості продукції.

Крім того, Україна активно співпрацює з такими міжнародними

організаціями, як Продовольча та сільськогосподарська організація ООН та Міжнародний фонд сільськогосподарського розвитку у рамках спільних проєктів та програм, спрямованих на розвиток аграрного сектору та підтримку сільгоспвиробників.

Іншим важливим аспектом аграрної дипломатії є співпраця з науково-дослідними установами для проведення спільних досліджень та просування інновацій у сільському господарстві. Це дозволяє Україні підвищити продуктивність та якість сільськогосподарської продукції.

Україна також надає важливого значення сталому розвитку в аграрному секторі, включаючи заходи щодо захисту природних ресурсів, впровадження екологічно чистих технологій та зменшення впливу сільськогосподарської діяльності на навколишнє середовище.

Таким чином, аграрна дипломатія України в рамках членства в СОТ є складною стратегією, що розвивається і враховує різні аспекти міжнародних торговельних відносин, розвитку сільського господарства та підтримки сільських територій.

Україна також бере активну участь у розробці екологічно чистих методів виробництва та вирощування сільськогосподарської продукції відповідно до новітніх екологічних стандартів. Це допомагає захистити навколишнє середовище та підвищує привабливість української сільськогосподарської продукції на світовому ринку.

Крім того, Україна активно залучає іноземні інвестиції в аграрний сектор, що сприяє модернізації та розвитку інфраструктури, підвищенню якості продукції та підтримці технологічних інновацій.

Україна постійно адаптує свою аграрну дипломатію з урахуванням змін на світовому аграрному ринку, зокрема глобальних тенденцій у споживанні та попиті на продукцію землеробства і тваринництва.

Зусилля аграрної дипломатії України спрямовані на підтримку сталого розвитку аграрного сектору, підвищення конкурентоспроможності

сільськогосподарської продукції та зміцнення її позицій на світових ринках.

3.2. Інструменти аграрної дипломатії України в СОТ

Інструментарій аграрної дипломатії України у Світовій організації торгівлі (СОТ) включає різноманітні підходи та заходи, спрямовані на підтримку та розвиток аграрного сектору країни у міжнародних торговельних відносинах. Основними інструментами аграрної дипломатії України в СОТ є

- **Участь у торговельних переговорах:** Україна веде активні переговори з іншими членами СОТ з питань торгівлі, таких як тарифи, експортні квоти, субсидії, стандарти безпеки та якості продукції. Метою цих переговорів є забезпечення вільного доступу сільськогосподарської продукції на міжнародні ринки та захист інтересів вітчизняних сільгоспвиробників.

- **Моніторинг та аналіз ринку:** Україна здійснює постійний моніторинг світових сільськогосподарських ринків та аналізує попит і пропозицію на експорт. Це дозволяє Україні вчасно адаптувати свою аграрну політику та коригувати виробництво.

- **Співпраця з міжнародними організаціями:** У співпраці з такими міжнародними організаціями, як Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (ФАО) та Міжнародний фонд сільськогосподарського розвитку (МФСР), Україна реалізує спільні проекти та програми, спрямовані на розвиток аграрного сектору та підтримку сільських територій.

- **Лобіювання та вплив на прийняття рішень:** Україна активно використовує свої місії та делегації в СОТ для лобіювання своїх інтересів та впливу на прийняття рішень в органах СОТ. Важливою частиною цього процесу є взаємодія з іншими країнами та формування коаліцій для досягнення спільних цілей.

- **Співпраця з науково-дослідними установами:** Україна співпрацює з науково-дослідними установами, проводить наукові дослідження та

впроваджує інновації в сільському господарстві. Це сприяє підвищенню продуктивності та якості сільськогосподарської продукції.

- Сприяння сталому розвитку: Україна активно впроваджує заходи щодо збереження природних ресурсів, впровадження екологічно чистих технологій та зменшення впливу сільськогосподарської діяльності на навколишнє середовище. Це сприяє сталому розвитку аграрного сектору.

Ці заходи є важливою частиною аграрної дипломатії України в СОТ і спрямовані на зміцнення позицій України на світовому аграрному ринку.

Як член Світової організації торгівлі (СОТ), Україна використовує аграрну дипломатію для забезпечення конкурентоспроможності своєї сільськогосподарської продукції на міжнародних ринках. Одним з основних інструментів є торговельні переговори з іншими країнами щодо зниження тарифних бар'єрів та інших експортних обмежень.

Інші інструменти включають моніторинг та аналіз ринкових тенденцій та попиту на продукцію. Це дозволяє Україні адаптувати свою виробничу стратегію до потреб глобального ринку та оптимізувати використання ресурсів.

У співпраці з міжнародними організаціями Україна може отримати фінансову та технічну підтримку для розвитку свого аграрного сектору та підвищення якості продукції. Україна також працює над підвищенням стандартів якості та безпеки своєї сільськогосподарської продукції, що робить українську сільськогосподарську продукцію більш привабливою для іноземних споживачів.

Важливими елементами аграрної дипломатії є лобіювання та вплив на процеси прийняття рішень. Україна активно взаємодіє з іншими країнами та формує коаліції для впливу на рішення щодо торгівлі сільськогосподарською продукцією в СОТ.

Всі ці інструменти допомагають Україні підтримувати стабільність та розвиток аграрного сектору в умовах глобальних викликів та конкуренції на

міжнародних ринках.

Аграрна дипломатія України в контексті вступу до Світової організації торгівлі (СОТ) є важливим елементом зовнішньої політики держави. Її метою є підтримка та розвиток аграрного сектору України та забезпечення доступу української сільськогосподарської продукції на міжнародні ринки.

Вступивши до СОТ у 2008 році, Україна взяла на себе зобов'язання дотримуватися міжнародних торговельних стандартів і правил. З цією метою вона повинна реформувати свій аграрний сектор, гармонізувати своє законодавство зі стандартами СОТ та підвищити якість і безпеку своєї продукції.

Важливою стратегією аграрної дипломатії є активні торговельні переговори з іншими членами СОТ. Україна веде переговори про зниження тарифних бар'єрів, експортних квот та міжнародне визнання стандартів якості та безпечності продукції. Це сприятиме розширенню експортних зон та забезпеченню конкурентоспроможності української продукції.

Україна також активно моніторить та аналізує сільськогосподарський ринок і адаптує своє виробництво до міжнародного попиту. Вона також співпрацює з такими міжнародними організаціями, як Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (ФАО) та Міжнародний фонд сільськогосподарського розвитку (МФСР) для реалізації спільних проєктів та програм.

Аграрна дипломатія також включає лобіювання інтересів України в СОТ та взаємодію з іншими країнами з метою вироблення спільних підходів до вирішення проблем торгівлі сільськогосподарською продукцією.

Важливим аспектом є сприяння сталому розвитку аграрного сектору, включаючи збереження природних ресурсів, використання екологічно чистих технологій та підвищення ефективності виробництва.

Отже, вступ України до СОТ сприятиме розвитку аграрного сектору, зміцненню його позицій на міжнародних ринках та підвищенню економічного

потенціалу країни

Аграрна дипломатія України після вступу до Світової організації торгівлі (СОТ) має значний вплив на розвиток аграрного сектору країни та на міжнародні аграрні відносини в цілому. Вона включає в себе комплекс заходів і стратегій, спрямованих на забезпечення конкурентоспроможності української сільськогосподарської продукції на світовому ринку.

Одним з ключових елементів аграрної дипломатії є активні торговельні переговори. Через діалог з іншими членами СОТ Україна підписує торговельні угоди на користь своєї продукції та знижує тарифні бар'єри. Це дозволяє Україні розширювати регіони експорту та збільшувати обсяги продажів.

Крім того, Україна активно співпрацює з міжнародними організаціями, такими як ФАО та МФСР, для реалізації спільних програм та проєктів в аграрному секторі. Це дозволяє виробникам вдосконалювати методи виробництва та підвищувати якість своєї продукції.

Сприяння експорту української сільськогосподарської продукції та її реалізації на зовнішніх ринках є одним з основних завдань цієї дипломатичної діяльності. Українські виробники беруть активну участь у міжнародних виставках та ярмарках для просування своєї продукції та налагодження зв'язків з іноземними партнерами.

Аграрна дипломатія також включає лобювання інтересів України в органах СОТ, де приймаються важливі рішення щодо торгівлі сільськогосподарською продукцією. Україна активно співпрацює з іншими країнами, формуючи коаліції та приймаючи спільні підходи до вирішення спільних проблем.

Всі ці заходи та стратегії спрямовані на підтримку та розвиток аграрного сектору України, зміцнення його позицій на міжнародних ринках та забезпечення сталого економічного зростання.

Аграрна дипломатія України в контексті вступу до СОТ передбачає активну участь у міжнародних дискусіях щодо розвитку аграрного сектору та

торговельних відносин. Україна бере активну участь у різноманітних форумах та конференціях, де обговорюються питання, пов'язані з аграрною політикою, продовольчою безпекою та сталим розвитком.

Іншим важливим аспектом аграрної дипломатії є співпраця зі споживачами української сільськогосподарської продукції. Україна налагодила партнерські відносини з іноземними компаніями та дистрибуторами для забезпечення стабільного попиту на свою продукцію.

Велике значення надається також аграрній освіті та науковому розвитку.

Україна співпрацює з іноземними університетами та дослідницькими центрами, обмінюючись досвідом і знаннями з метою підвищення кваліфікації фахівців сільського господарства та впровадження новітніх технологій.

Україна також активно залучає інвестиції в сільське господарство.

Залучення іноземних інвесторів допомагає модернізувати виробництво, підвищити продуктивність та якість, створити нові робочі місця.

Всі ці заходи та ініціативи сприяють розвитку аграрного сектору України, зміцненню його позицій на міжнародних аграрних ринках та продовольчій безпеці країни.

Аграрна дипломатія України в рамках членства в СОТ є важливим інструментом забезпечення сталого розвитку аграрного сектору та підвищення ефективності міжнародної торгівлі сільськогосподарською продукцією. Україна продовжує активно розвивати свою аграрну дипломатію, шукаючи нові можливості для розширення експорту та підвищення конкурентоспроможності на світовому ринку.

Зміни на світових ринках та посилення глобальних викликів роблять аграрну дипломатію ще більш важливою. Україна має можливість впливати на формування міжнародних стандартів і правил торгівлі та сприяти розвитку сільськогосподарського виробництва як важливого сектору економіки.

Вступ України до СОТ є не лише економічно вигідним, але й сприяє політичній стабільності та поглибленню міжнародного партнерства. Україна

продовжує розвивати аграрну дипломатію як інструмент досягнення своїх стратегічних цілей у сфері сільського господарства та посилення позицій у світовій аграрній політиці.

3.2. Виклики та перспективи аграрної дипломатії України в міжнародних відносинах

Перед аграрною дипломатією України в міжнародних відносинах стоїть низка викликів та перспектив, які впливають на подальший розвиток аграрного сектору країни та позицію України у світовому аграрному секторі.

Одним із головних викликів є забезпечення продовольчої безпеки та сталого розвитку сільського господарства. Україна має амбіції щодо збільшення виробництва сільськогосподарської продукції та її експорту на зовнішні ринки, але це вимагає вдосконалення методів виробництва та використання сучасних технологій.

Іншим викликом є підтримка експорту сільськогосподарської продукції та пошук нових торговельних партнерів. Україна активно працює над розширенням експортних регіонів та розвитком торговельних угод з іншими країнами.

У контексті глобальної зміни клімату важливо також адаптувати сільське господарство до нових умов та застосовувати екологічно чисті методи виробництва.

Перспективним напрямком розвитку аграрної дипломатії України є співпраця з міжнародними організаціями та іншими країнами. Зміцнення партнерських відносин та участь у спільних проектах сприятиме обміну досвідом та ресурсами.

Загалом виклики та перспективи аграрної дипломатії України у міжнародних відносинах визначаються потребами сучасного світу у продуктах харчування, змінами в економічній та екологічній сферах, геополітичних та торговельних відносинах. Україна має можливість

позитивно впливати на ці процеси та сприяти розвитку аграрного сектору через аграрну дипломатію.

Як одна з провідних аграрних країн світу, Україна має великий потенціал у виробництві продуктів харчування. Забезпечення продовольством власного населення та ефективний експорт стають основними цілями аграрної дипломатії.

Однією з головних перспектив є розширення географії експорту української сільськогосподарської продукції. Україна активно працює над пошуком нових торговельних партнерів та вдосконаленням домовленостей з іншими країнами.

Зміна клімату впливає на умови сільськогосподарського виробництва. Україна розробила стратегію адаптації та впроваджує екологічно чисті практики в аграрному секторі.

Україна активно співпрацює з міжнародними організаціями, такими як Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (ФАО) та Міжнародний фонд сільськогосподарського розвитку (МФСР), для надання допомоги та реалізації спільних проектів.

З метою отримання доступу до міжнародних ринків Україна працює над підвищенням стандартів якості та безпеки сільськогосподарської продукції, що є важливим аспектом аграрної дипломатії.

Україна бере активну участь у міжнародних дискусіях з питань аграрної політики, торгівлі та розвитку, впливає на розробку міжнародних стандартів.

Аграрна дипломатія в Україні є складним і багатогранним процесом з багатьма аспектами та викликами. Нижче наведено додаткову інформацію, яка не є деталізованою:

- **Регіональні та глобальні виклики:** Україна стикається з низкою викликів у сільському господарстві, таких як падіння виробництва, конкуренція на

світових ринках, екологічні проблеми та зміна клімату. Аграрна дипломатія спрямована на пошук рішень та партнерств для подолання цих викликів.

- **Співпраця з ключовими гравцями:** Україна співпрацює з ключовими гравцями світового аграрного сектору, такими як США, Європейський Союз та Китай. Налагодження та підтримка торговельних відносин є важливим завданням аграрної дипломатії.

- **Участь у міжнародних організаціях:** Україна є членом кількох міжнародних організацій в аграрному секторі, зокрема ФАО та СОТ. Це дає можливість впливати на розробку міжнародних стандартів та політик.

- **Сириання технологічним інноваціям:** Україна розвиває сільськогосподарські технології та сприяє використанню сучасних методів виробництва. Це підвищує продуктивність та конкурентоспроможність сільського господарства.

- **Залучення інвестицій:** залучення інвестицій у сільське господарство є важливою частиною аграрної дипломатії. Інвестиції використовуються для модернізації та розвитку аграрного сектору.

- **Забезпечення продовольчої безпеки:** Україна активно працює над забезпеченням продовольчої безпеки всередині країни та за кордоном, розвиваючи виробництво та запаси продовольства.

- **Геополітичні впливи:** Геополітичні фактори також впливають на аграрну дипломатію України, особливо ситуація геополітичних конфліктів та санкцій.

Аграрна дипломатія набуває все більшого значення для України в контексті глобальних змін і вимагає постійного моніторингу, адаптації та стратегічного планування для захисту інтересів України в глобальному аграрному середовищі.

Україна активно залучає іноземні інвестиції в аграрний сектор та інвестує в модернізацію та інновації.

Аграрна дипломатія України в міжнародних відносинах є важливим елементом зовнішньої політики держави і визначається низкою аспектів та проблем.

Перш за все, це пов'язано зі змінами у світовій аграрній та торговельній політиці. Україна активно відстоює свої інтереси на міжнародних форумах та організаціях, співпрацює з іншими країнами для просування своєї продукції на світові ринки.

Аграрна дипломатія також включає в себе діяльність, спрямовану на підвищення якості та безпечності сільськогосподарської продукції відповідно до міжнародних стандартів та вимог.

Ще одним важливим аспектом є сприяння залученню інвестицій у сільське господарство та впровадження новітніх технологій.

Україна активно співпрацює з іншими країнами та міжнародними організаціями для спільного вирішення питань сільського господарства та продовольчої безпеки.

Загалом, в умовах глобалізації та змін на світовому ринку аграрна дипломатія набуває все більшого значення для України, якій необхідно постійно розвиватися та адаптуватися до нових реалій.

Підсумовуючи 3 розділ, можна виділити те, що аграрна дипломатія України в рамках СОТ є важливим інструментом для сприяння розвитку сільського господарства та забезпечення доступу наших сільськогосподарських товарів на світові ринки. Україна активно співпрацює з іншими членами СОТ та веде переговори для покращення умов торгівлі та забезпечення відповідності своєї аграрної політики міжнародним стандартам. Це сприяє розвитку нашого сільського господарства, розширенню експорту та підвищенню конкурентоспроможності на світовому ринку.

ВИСНОВКИ

Магістерська робота, присвячена еволюції аграрної дипломатії України після набуття членства у Світовій організації торгівлі (СОТ), надає можливість поглибленого аналізу важливого аспекту зовнішньоекономічних відносин України. Робота дозволила виявити ключові етапи та зміни, що відбулися в аграрній дипломатії країни, а також визначити фактори, що вплинули на формування її зовнішньоекономічної стратегії в аграрному секторі після приєднання до СОТ.

В результаті проведеного дослідження автор магістерської роботи дійшов до наступних висновків:

1. Україна зазнала значних змін у своїй аграрній дипломатії після приєднання до СОТ. Вступ до цієї міжнародної організації відкрив нові можливості для експорту аграрної продукції та стимулював реформи в сільському господарстві.

2. Першими роками членства в СОТ супроводжувалися реорганізація та адаптація аграрної політики України, спрямовані на відповідність до міжнародних стандартів. Ці заходи були важливими для забезпечення доступу до світових ринків і збереження конкурентоспроможності аграрного сектору.

3. Україна досягла певних досягнень у збільшенні обсягів експорту сільськогосподарської продукції, а також у покращенні якості своєї продукції. Це відображається в зростанні довіри міжнародних партнерів до української аграрної продукції.

Проте, дослідження також вказує на ряд викликів та проблем, з якими Україна стикається в міжнародній торгівлі аграрною продукцією, включаючи конкуренцію на світовому ринку та вимоги щодо якості та безпеки продукції.

Важливим елементом еволюції аграрної дипломатії України є постійне адаптування до змін у міжнародному торговому середовищі та пошук нових

можливостей для розвитку. Це вимагає діалогу з іншими країнами, активної участі в міжнародних форумах та постійного моніторингу змін на світових ринках.

Одним із головних висновків роботи є той факт, що членство України у СОТ стало кроком до посилення її позицій на світовому аграрному ринку.

Завдяки цьому членству, Україна отримала можливість діяти відповідно до міжнародних торгових норм і стандартів, а також розвивати співпрацю з іншими країнами. Це дало змогу значно розширити обсяги експорту сільськогосподарської продукції та підвищити конкурентоспроможність на світовому ринку.

Однак робота також підкреслила важливі виклики, з якими стикається Україна в аграрному секторі. Конкуренція на світовому ринку, впровадження стандартів якості та вимог щодо безпеки продукції, а також геополітичні та економічні фактори потребують постійного удосконалення аграрної дипломатії.

Магістерська робота підкреслила, що успішна аграрна дипломатія є важливим інструментом у забезпеченні сталого розвитку аграрного сектору України. Дослідження показало, що ефективність дипломатичних заходів і угод в сфері сільськогосподарської продукції на пряму впливає на соціально-економічний розвиток країни.

Загалом, магістерська робота підкреслює важливість аграрної дипломатії як інструмента зміцнення позицій України на світовому аграрному ринку та необхідність постійного адаптування до нових викликів та можливостей.

Дослідження надає підставу для подальших наукових розвідок у цій області та для формулювання рекомендацій для уряду та сільськогосподарських виробників України з метою досягнення більшого успіху.

У цілому, дослідження еволюції аграрної дипломатії України після набуття членства в СОТ підкреслює важливість міжнародної співпраці і

адаптації до нових умов для успішного розвитку аграрного сектору країни.

Україна має можливість використовувати свій потенціал у галузі сільського господарства, але це вимагає постійних зусиль та стратегічного планування

для досягнення стійкого успіху на світовому ринку.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

ДЖЕРЕЛА

1. Bhagwati Jagdish, Arvind Panagariya. Preferential Trading Areas and Multilateralism: Strangers, Friends or Foes? URL:

https://www.worldscientific.com/doi/abs/10.1142/9789812815330_0002

1. Bhagwati Jagdish. Dawn of a New System.

URL: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/2013/12/bhagwati.htm>

3. Bhagwati Jagdish. Regionalism and Multilateralism: An Overview. URL:

http://ctrc.sice.oas.org/trc/Articles/Regionalism/dm_ch2.pdf

4. Bhagwati Jagdish. Threats to the World trading System: Income Distribution and the Selfish Hegemon. URL:

<https://academiccommons.columbia.edu/doi/10.7916/D880594X>

5. Panagariya Arvind. Challenges to the Multilateral Trading System and Possible Responses. URL: [http://www.economics-](http://www.economics-ejournal.org/economics/discussionpapers/2013-3/file)

[ejournal.org/economics/discussionpapers/2013-3/file](http://www.economics-ejournal.org/economics/discussionpapers/2013-3/file)

6. Алавердян Л.М., Романенко О.В. Сучасні реалії та перспективи розвитку зовнішньої торгівлі України з іншими країнами світу. URL:

http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/4_2019/55.pdf

7. Березович К.С. Сучасний стан та перспективи розвитку міжнародної торгівлі бізнеспослугами. URL: [http://www.visnyk-](http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/23_1_2019ua/8.pdf)

[econom.uzhnu.uz.ua/archive/23_1_2019ua/8.pdf](http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/23_1_2019ua/8.pdf)

8. Патица Н.І. Світова організація торгівлі (СОТ) та розвиток економік країн-нових членів. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/4_2012/9.pdf

9. Проценко І. Сучасні тенденції розвитку багатостороннього регулювання міжнародного ринку послуг. URL: [http://bulletin-](http://bulletin-econom.univ.kiev.ua/wp-content/uploads/2015/11/162_76-81.pdf)

[econom.univ.kiev.ua/wp-content/uploads/2015/11/162_76-81.pdf](http://bulletin-econom.univ.kiev.ua/wp-content/uploads/2015/11/162_76-81.pdf)

10. Балуга В. СОТ: контури нового економічного порядку // Україна-НАТО. 2007. № 3. С. 45-51

11. Белашов В. Світова організація торгівлі: прискіпливий погляд

напередодні вступу // Політика і час. — 2005. — № 11. — С. 7-16

12. Бураковський І. Приєднання України до СОТ: підсумки дискусії та погляд у майбутнє // Політика і час. — 2006. — № 11. — С. 14-16

13. Гош О. Суперечливість зовнішньоекономічних відносин України // Економіка України. — 2006. — № 11. — С. 77-88

14. Дорофійенко В. Про деякі аспекти економічних наслідків приєднання України до СОТ // Економіст. — 2007. — № 8. — С. 66-69

15. Жаліло Я. Україна в єдиному економічному просторі: переваги інституціалізації торговельних відносин // Національна безпека і оборона. — 2007. — № 7. — С. 56-58

16. Нагірна В. П. Вступ України до Світової організації торгівлі: можливі економічні наслідки і деякі аспекти суспільно-географічних досліджень // Український географічний журнал. — 2007. — № 2. — С. 26 – 33

17. Тепла М. М. Україна на шляху до Світової організації торгівлі // Актуальні проблеми економіки. — 2006. — № 3. — С. 35-40

18. Участь України в регіональних торговельних союзах: вигоди і виклики // Національна безпека і оборона. — 2007. — № 7. — С. 2-53

19. Черепков В. За нормами та принципами СОТ // Україна-НАТО. — 2006. — № 4. — С. 55-59

20. Ш. фон-Крамона-Таубаделя, с. Зоря, Л. Штріве „Політика і розвиток сільського господарства в Україні” -К.: Альфа-Принт, 2001-321 с.;

21. Україна-2015. „ Національна стратегія розвитку”-К.: -2007;

22. Р. Муді, О. Полівлдський „ Експертно-імпортні операції з країнами ЄС: сільгоспродукція (посібник з правових питань) -К.: 2005;

23. І. Гриню „ Агросектор” Україна: перший рік у СОТ.: 2009 № 3(34)

24. І. Корбута „ Агросектор” Зелена скринька СОТ.: 2009 № 4(35)

25. І. Міхаліна „ Розвиток аграрної політики України в контексті вступу в ЕС”: Монографія.-К.: В-во НАДУ, 2006.-212с.

26. Бурик А. Ф. Світовий О. М. Аграрна політика та формування

виробничих витрат у контексті ЄС та вступу до СОТ.

27. Козаченко Л. АПК: Приєднання до СОТ. Успіх рийде не одразу // Урядовий кур'єр. 29.02.08. № 40.

28. Сільське господарство та продринок України після вступу до СОТ.// агроперспектива. – 2005. - № 9. – с. 24 – 27.

29. <http://www.ukrstat.gov.ua> – Офіційний сайт Державної служби статистики України.

30. <http://www.me.gov.ua> – офіційний сайт Міністерства розвитку торгівлі, економіки та сільського господарства України.

31. <http://www.in.gov.ua> – офіційний сайт Державного агентства з інвестицій та інновацій України.

32. <http://www.wto.in.ua> – офіційний сайт СОТ в Україні.

33. <https://www.apk-inform.com> – офіційний сайт Інформаційно-аналітичного агентства «АПК-Інформ».

34. <http://www.worldbank.org/> – офіційний сайт Світового банку.

35. <http://agroconf.org/content> – офіційний сайт Української аграрної конференції.

36. <http://agronews.ua/> – офіційний сайт АгроНовини

37. Осика, С. Ф. Світова організація торгівлі [Текст] / С. Ф. Осика, В. Т. Пятницький. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К. : К.І.С., 2004. – 516 с. – Режим доступу : [http://library.tneu.edu.ua/images/stories/zmist/2012/штс/світова організація](http://library.tneu.edu.ua/images/stories/zmist/2012/штс/світова_організація)

38. Офіційний сайт Україна і Світова Організація Торгівлі – Режим доступу: <http://wto.in.ua>,

39. Павленко, І. І. Міжнародна торгівля та інвестиції [Текст] : навч. посіб. / І. І. Павленко, О. В. Варяниченко, Н. А. Навроцька. – К. : ЦУЛ, 2012. – 56 с. – Режим доступу:

http://eulonline.com.ua/Books/Mizhnarodna_torgivlya_ta_investicii_Pavlenko2012.pdf

40. Д. Бенч. Не такий страшний СОТ. Фінансові ринки України в найближчій перспективі // Консалтинг в Україні. - 2008. - №1-2 (42-43). - с. 6-9. 112

41. Б. Демко. Що дасть Україні вступ до СОТ // Податкове планування. - 2008. - №2. - с. 19-27.

42. Ю. Михайлов. Вступ до СОТ - крок до нового й кращого життя // Пропозиція. - 2008. - №3. - с. 6-8.

43. П. Т. Саблук. Глобальна та національна проблеми в аграрній економіці України // Збірник наукових праць Луганського національного університету/ За ред. В. Г. Ткаченко. -

Луганськ: Вид-во ЛНАУ, 2004. - №34 (46). - с. 10-14.

44. О. В. Білик. Шляхи підвищення конкурентоспроможності продукції АПК в період вступу України до СОТ // Збірник наукових праць Луганського національного університету/ За ред. В. Г. Ткаченко. - Луганськ: Вид-во ЛНАУ, 2004. - №34 (46). - с. 33-36.

45. Л. Л. Вакуленко. Основні переваги від вступу України до СОТ // Збірник наукових праць Луганського національного університету/ За ред. В. Г. Ткаченко. - Луганськ: Вид-во ЛНАУ, 2004. - №34 (46). - с. 37-39.

46. М. Роїк. Україна може стати імпортером цукру // Пропозиція. - 2008. - №1. - с. 40-43.

47. О. М. Сергієнко. Вступ до світової організації торгівлі як вектор зовнішньоекономічної політики України // Формування ринкових відносин в Україні. - 2007. - №3. - с. 55-59.

48. О. В. Шубравська. Ризики розвитку аграрного сектора економіки України в умовах лібералізації зовнішньої торгівлі // Економіка і підприємництво. - 2008. - №34 (46). - с. 88-89.

49. Головинська В. Україна і Світова організація торгівлі: стан, проблеми, перспективи інтеграції / Українська академія держ. управління при Президентові України; Центр дослідження адміністративної реформи. - К. :

Видавництво УАДУ, 2004. — ст.167

50. Деякі аспекти формування стратегії вступу України до СОТ // Тези науково-практичної конференції “Перспективи та проблеми участі України у СОТ в контексті економічної безпеки”. – Матеріали Міжвідомчої комісії з питань фінансової безпеки при Раді національної безпеки і оборони України.

– К.: Інститут міжнародних відносин КНУ, 2005.

51. Прес-реліз конференції “Україна і Світова організація торгівлі”.

Київ, 03.07.2004.

52. Сиденко В., Барановський О. Україна і Світова організація торгівлі:

як збільшити плюси та зменшити мінуси // Дзеркало тижня. - №26(401), 13-20.07.2005 р.

53. Данькевич О. Перспективи виробництва цукру в Україні при

вступі до СОТ // Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. „Розроблення та виробництво продуктів функціонального харчування, інноваційні технології та конструювання обладнання для перероблення сільгоспсировини, культура харчування населення України”. - К.: НУХТ, -2004.- С.121-122.

54. Замолоко Т. Інтеграція до СОТ - наслідки для легкої промисловості // Маркетинг в Україні. - 2005. - № 4. - С.31-35.

55. Мишу тин С. Компромисное поле для ВТО-торгов //

Комп&нбон. - 2005. - № 48 (460). - С.70-72.

56. Фурса А. Державне регулювання цукробурякового підкомплексу в умовах ринкових відносин // Економіка України. - 2004. - № 10. - С.58- 66.

57. Чаюн Т. Умови розвитку внутрішнього ринку України в контексті вступу до СОТ // Вісник КНТЕУ. - 2004. - № 6. - С.56- 62.

58. Trading into the future. Introduction to the WTO / Written and published by the World Trade Organization. — 2nd edition. — 1998.

59. Trade policy reform: lessons and implications / edited by John Nash,

Wendy Takacs. — The World Bank. — Washington, D.C. — 1998.

60. <http://me.kmu.gov.ua> — Офіційний сайт Міністерства економічного

розвитку і торгівлі України.

61. Коваленко В. Вступ до СОТ/Сказавши «А», потрібно сказати «Б» // Дзеркало тижня 17 грудня 2005 р.

62. Манько В. В очікуванні СОТ: Чи зможе Україна скористатися перевагами від вступу до клубу Світової торгівлі // Дзеркало тижня 10 грудня 2005 р.

63. Манько В. В очікуванні СОТ: Чи зможе Україна скористатися перевагами від вступу до клубу Світової торгівлі // Дзеркало тижня 10 грудня 2005 р.

64. Квартальні передбачення: дослідження економіки України / Міжнародний центр перспективних досліджень. №33 - 2005р. - 42 с.

65. Критерії членства в СОТ, ЄС та НАТО: інтеграційні перспективи України. - К., 2004ю - С. 58. ДрузенкоГ.

66. Іноземні інвестиції в економіку України. Наукове зібрання. К.: 2004 р. с. 123

67. А. Ю. Мартинов. Світова організація торгівлі // Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України НАН України. — К. : Наукова думка, 2012. — Т. 9 : Прид — С. — С. 478. — 944 с.

68. Сайт Світової організації торгівлі (англ.) <https://www.wto.org/>

69. Аналітичні матеріали «Яким чином Україна вступає до СОТ», підготовлені спільно з «USAID» та українським Міністерством економічного розвитку і торгівлі <https://web.archive.org/web/20070928101257/http://wto.inform.org.ua/attach/LAK%20UKRAINA%20VSTUPAE%20V%20WTO.doc>

70. Інформація про СОТ на сайті Міністерства економічного розвитку і торгівлі України <https://web.archive.org/web/20070927205436/http://me.kmu.gov.ua/control/uk/pu>

blish/category/system?cat_id=50972

71. Доусон Д. Р. та інші. Комерційна дипломатія: торговельна політика і право: Навчальний посібник. — Львів: Астролябія, 2005. 520 с.

72. Умови та зобов'язання взяті Україною при вступі до СОТ

Сайт «Україна й СОТ»

https://www.wto.org/english/news_e/pres08_e/pr511_e.htm

73. «Один рік України у СОТ» — За редакцією Мартина Свенчінки.
Колектив авторів: Ірина Кобута, Віталій Жигadlo, Андрій Заїка

https://web.archive.org/web/20100215223414/http://brc.undp.org.ua/img/publications/Ukraine_WTO.pdf

74. Ван ден Боше П., Бекетов С. Вступ до права Світової організації торгівлі. Київ: Ін Юре, 2011. 100 с.

75. Задихайло Д. В. Господарсько-правове забезпечення економічної політики держави: монографія. Харків: Юрайт, 2012. 456 с.

76. Крупчана О. Д., Білоусова Ю. В. Коментар законодавства про

77. Світову організацію торгівлі. Київ: «Видавничий дім «Професіонал», 2011. 488 с.

78. Мартинов А. Ю. Світова організація торгівлі. Енциклопедія історії України: у 10 т. Київ: Наук. думка, 2012. Т. 9. 478 с.

79. Осика С. Г., Пятницький В. М. Світова організація торгівлі. Київ: «КІС», 2005. 514 с.

80. Чибісов Д. М. Процедура вирішення спорів в рамках Світової організації торгівлі: теорія і практика. Одеса: Національний університет «Одеська юридична академія»; Південноукраїнський центр тендерних проблем, 2011. Вип. 42. 352 с.

Додаток

НУБІЛ УКРАЇНИ

НУБІЛ УКРАЇНИ

НУБІЛ УКРАЇНИ

НУБІЛ УКРАЇНИ

<https://www.wto.org>

